

ÅRSREDOVISNING 2016

Laholms
Sparbank

Omslagsbild:
Lillan Berg-Hagenfeldt
Vy över stortorget i Laholm

ÅRSREDOVISNING

2016

Styrelsen för
Laholms Sparbank
avger härmed
Årsredovisning
för sparbankens verksamhet 2016,
sparbankens 159:e verksamhetsår.

Organisationsnummer 549201-6059
med säte i Laholm.

Årssammanträdet med huvudmännen äger
rum fredagen den 21 april 2017 kl. 17.30
i samlingssalen på Laholms Sparbank, Laholm.

Innehållsförteckning

Sidan

Förvaltningsberättelse	6
Finansiella rapporter	
Resultaträkning	13
Rapport över totalresultat	13
Balansräkning	14
Rapport över förändringar i eget kapital	15
Kassaflödesanalys (indirekt metod)	15
Noter till de finansiella rapporterna	
Not 1 Uppgifter om sparbanken	16
Not 2 Redovisningsprinciper	16
Not 3 Risker	25
Not 4 Räntenetto	35
Not 5 Erhållna utdelningar	35
Not 6 Provisionsintäkter	35
Not 7 Provisionskostnader	35
Not 8 Nettoresultat av finansiella transaktioner	36
Not 9 Övriga rörelseintäkter	36
Not 10 Allmänna administrationskostnader	36
Not 11 Övriga rörelsekostnader	39
Not 12 Kreditförluster netto	39
Not 13 Bokslutsdispositioner	39
Not 14 Skatter	39
Not 15 Belåningsbara statsskuldsförbindelser mm	40
Not 16 Utlåning till kreditinstitut	40
Not 17 Utlåning till allmänheten	41
Not 18 Obligationer och andra räntebärande värdepapper	41
Not 19 Aktier och andelar	42
Not 20 Materiella tillgångar	42
Not 21 Övriga tillgångar	43
Not 22 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	43
Not 23 Skulder till kreditinstitut	43
Not 24 Inlåning från allmänheten	43
Not 25 Övriga skulder	43
Not 26 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	44
Not 27 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	44
Not 28 Övriga avsättningar	44
Not 29 Obeskattade reserver	44
Not 30 Eget kapital	45
Not 31 Ställda säkerheter	45
Not 32 Ansvarsförbindelser	45
Not 33 Åtaganden	45
Not 34 Närstående	45
Not 35 Intäkternas geografiska fördelning	46
Not 36 Verkligt värde för finansiella instrument	46
Not 37 Kassaflödesanalys	48
Not 38 Viktiga uppskattningar och bedömningar	49
Not 39 Kapital	50
Not 40 Ekonomiska arrangemang som inte ingår i balansräkningen efterföljt med underskrift av styrelsen och revisorspåteckning	52
Revisionsberättelse	54
Företagsstyrning	56
Huvudmän, styrelse, revisorer	57
Kontorsförteckning	59

Förvaltningsberättelse

Allmänt om verksamheten

Laholms Sparbank (549201-6059) är en fristående bank som kunden skall uppleva som den bästa banken i Laholms kommun.

Laholms Sparbank är bygdens fullservicebank. Vi vänder oss till alla i vårt verksamhetsområde. Genom lokal förankring och personlig rådgivning skall våra kunder se oss som det naturliga valet.

Vi står för *omtanke, kvalitet och relationer*

Sparbankens organisation innebär att den kundinriktade verksamheten är uppdelad i Privatmarknad och Företagsmarknad med stöd av Administration.

Privatmarknad

Sparbanken har som ett viktigt mål att genomföra kundmöten för att genomlysna kundens ekonomiska ställning och att erbjuda de produkter och tjänster som kunden har behov av.

Bostadslån är en viktig del i vår verksamhet. En lokal produkt har skapats för att göra våra villalån attraktiva. Vårt kreditkort med lokal profilering erbjuder kunderna förmånliga kreditvillkor avseende konsumtionskrediter. Kunder har att samla sina kortkreditskulder till ett kort för bättre överblick på sina skulder.

Genom att erbjuda bra produkter ökar självservicen bland kunder. Dessa kunder får en bättre kontaktyta med banken och är inte enbart hänvisade till öppettider på kontoren.

Automatiserade betalningsrutiner innebär en minskad kontanthantering i samhället.

Vid kundmötet utgör försäkringar och sparande en viktig del.

Förmedling av sakförsäkringar sker till vår samarbetspartner. Vid behov förmedlas juridiska tjänster till jurist som är fristående från sparbanken.

Företagsmarknad

Sparbanken bistår expanderande företag med kreditbehov samt medverkar till nyetableringar som gynnar kommunens utveckling.

Kundmöten görs genom företagsbesök och bokade möten med ekonomisk genomgång. Råd lämnas då om eventuella förändringar till gagn för kunden. Förmedling till lokala samarbetspartners görs om behov finns inom t.ex. juridik och försäkringar. Försäkringar är en viktig del vid start av nya företag.

Effektivisering av betalflödet vid företagsrådgivning är ett mål som anses viktigt både för företaget och sparbanken. Självbetjäningstjänster är en del av effektiviseringen av betalflödet.

Vid företagsmöte görs en genomgång av placeringsalternativ av eventuell överlikviditet.

Utveckling av verksamhet, resultat och ställning

Sparbanken startade verksamheten 7 september 1857. Verksamheten har utvecklats till en modern bank med kapacitet att möta kunders och myndigheters krav.

Fusioner har gjorts genom åren. Den första var med Veinge Sparbank år 1971. År 1985 gjordes en stor fusion med Knäreds Sparbank, Ränneslövs Sparbank och Våxtorps Sparbank.

I samband med en central sammanslagning av Sparbanken Sverige AB och Föreningsbanken, erbjöds Laholms Sparbank 1998 att köpa Föreningsbankskontor inom verksamhetsområdet.

Under 2000-talet har en kraftig minskning av räntemarginalen mellan utlåning och inlåning påverkat resultatutvecklingen negativt. Samtidigt har volymerna ökat och rationalisering av verksamheten har skett. Självbetjäningstjänster har ökat och behovet för kunder att besöka bankkontoren har minskat. Vi har kontor i Laholm Knäred och Våxtorp.

Sparbankens prisfilosofi är att varje tjänst prissätts så att priset täcker totalkostnaden för tjänsten. Kunden betalar därmed priset för de banktjänster som varje enskild kund har behov av.

Självbetjäningstjänster är förmånligast för kunden. Med bankens digitala tjänster är det enklare för kunden att ha koll på ekonomin, att skicka pengar betala räkningar och se över sina placeringar.

Inlåning

Inlåningen uppgår till 3.150.808 tkr (2.918.504 tkr), vilket är en ökning med 232.304 tkr.

Fondförvaltning

Kundernas totala fondförmögenhet hos Swedbank Robur uppgår till 1.973.072 tkr (1.762.108 tkr), vilket är en ökning med 210.964 tkr. Börsvärdet har varierat under året.

Försäkringar och värdepappersförvaltning

Förmögenheten i kundernas försäkringar och depåer uppgår till 716.589 tkr (623.844 tkr), en förmögenhets ökning med 92.745 tkr.

Värdet på förmedlade värdepapper uppgår till 1.024.955 tkr (949.972 tkr) vilken är en ökning med 74.983 tkr.

Utlåning

Lån i egen portfölj har ökat med 191.696 tkr och uppgår till 2.720.652 tkr (2.528.956 tkr).

Förmedlade lån till Swedbank Hypotek AB uppgår till 1.873.650 tkr (1.903.477 tkr), en minskning med 29.827 tkr.

Likviditet och större placeringar

Bankens likviditet är god. Placering i säkerställd bostadsobligation hos Swedbank Hypotek finns på 201.983 tkr vidare har banken belåningsbara statsskuldsförbindelser på 60.374 tkr.

Aktier i Swedbank AB

Vid årets utgång ägde banken 1.120.000 aktier i Swedbank AB. Under året har banken köpt 10.000 aktier i Swedbank AB. Marknadsvärdet av aktierna uppgick på bokslutsdagen till 246.736 tkr (207.681 tkr).

Den ekonomiska påverkan av årets värdeförändring har bokförts som Fond för verkligt värde i balansräkningen samt övrigt totalresultat.

Kapitalkrav

Bankens kapitalbas uppgick till 583.188 tkr (535.007 tkr). Enligt Basel 3 reglerna uppgår kärnprimärkapitalrelationen till 26,55 % (24,47%). Styrelsen för sparbanken har gjort en intern kapital- och likviditetsutvärdering (IKLU) som beskriver riskerna i bankens verksamhet. Kapitalkravet består av minimikravet från myndighet samt därutöver en riskbedömning av hela verksamheten, uttryckt som krav i kronor. Dessa krav tillsammans utgör den samlade kapitalbedömningen.

Den samlade kapitalbedömningen får aldrig överstiga kapitalbasen. Sparbankens kapitalkrav understiger kapitalbasen och visar därmed kapitalöverskott.

Sparbankens resultat

Bankens rörelseresultat före bokslutsdispositioner uppgick till 53.414 tkr (45.290 tkr).

Räntenettet för år 2016 har minskat med 3.130 tkr och uppgår till 55.249 tkr (58.379 tkr).

Förändrade volymer har påverkat räntenettet. Räntemarginalen har minskat från 1,62 % till 1,40 %.

Ränteintäkterna har minskat med 3.505 tkr.

Placering hos kreditinstitut har haft högre volym och negativ ränta under året, räntekostnaden uppgår till 1.183 tkr.

Ränteintäkten från utlåning till allmänheten har minskat med 2.855 tkr och volymen har ökat.

Räntekostnaderna har minskat med 375 tkr.

Räntekostnader för inlåning från allmänheten har minskat med 612 tkr och volymen har ökat.

Erhållna utdelningar uppgick till 13.526 tkr (13.299 tkr) varav 11.984 tkr avser aktier i Swedbank AB.

Provisioner netto (provisionsintäkter minus provisionskostnader) uppgick till 34.021 tkr (31.824 tkr). Provisionsintäkterna har ökat med 2.168 tkr.

Utlåningsprovisioner bl.a. för förmedling till Swedbank Hypotek har ökat med 2.076 tkr.

Provisionskostnaderna minskade med 29 tkr.

Nettoresultat av finansiella transaktioner uppgick till 5.378 tkr (-4.588 tkr).

Realiserat resultat vid försäljning av fonder uppgår till 1.992 tkr (1.235 tkr).

Orealiserat resultat uppgår till 3.193 tkr (-5.919 tkr) varav värdeförändring av aktieportfölj med 1.094 tkr samt räntebärande värdepapper 2.099 tkr.

Övriga rörelseintäkter har ökat med 310 tkr och uppgick till 5.103 tkr (4.793 tkr). Rörelsekostnaderna ökade med 1.347 tkr och uppgår till 60.320 tkr (58.973 tkr).

Allmänna administrationskostnader ökade med 393 tkr jämfört med 2015.

Personalkostnader minskade med 1.176 tkr och uppgick till 35.073 tkr (36.249 tkr).

Avsättning till resultatandelar inklusive sociala avgifter uppgick till 3.513 tkr (3.997 tkr). Övriga allmänna administrationskostnader ökade med 1.569 tkr. Avskrivning på inventarier och fastigheter uppgår totalt till 1.332 tkr (1.255 tkr).

Övriga rörelsekostnader ökade med 877 tkr vilket bl.a. avser marknadsföringskostnader.

Årets kreditförluster uppgår till nettointäkt 457 tkr (556 tkr) till största delen beroende för reservering samt återföring av befarade kreditförluster. Kreditförlusterna avser ett fåtal engagemang.

Ägarförhållanden

I sparbanken finns inga ägare med vinstintresse. Kunderna representeras genom 60 huvudmän. Hälften av huvudmännen tillsätts av Laholms kommun. Huvudmännen är bankens högsta beslutande organ. Bankens styrelse tillsätts av huvudmännen. Styrelsen är bosatt i kommunen och känner bygden väl. VD tillsätts av styrelsen.

Personalsituation

Vid årets slut var antalet anställda 43 (43).

Upplýsning om principer för ersättning och förmåner till ledande befattningshavare lämnas i not 10.

Under året har fortlöpande utbildning av privatrådgivare och företagsrådgivare skett.

Risker och osäkerhetsfaktorer

I sparbankens verksamhet uppstår olika typer av finansiella risker som kreditrisker, marknadsrisker, likviditetsrisker, affärsrisk och operativa risker.

I syfte att begränsa och kontrollera risktagandet i verksamheten har sparbankens styrelse, som ytterst ansvarig för interna kontrollen i sparbanken, fastställt policy och instruktioner för kreditgivning och den övriga finansverksamheten.

I sparbanken finns en samlad funktion för riskkontroll direkt underställd VD med dokumenterad möjlighet att rapportera direkt till styrelsen vars uppgift är att analysera utvecklingen av riskerna samt vid behov föreslå ändringar i styrdokument och processer.

Riskhanteringsprocessen omfattar åtta steg: att förebygga risker, identifiera risker, kvantifiera risker, analysera risker, föreslå åtgärder, kontrollera och övervaka, rapportera risker samt att följa upp hantering av risken. Processen spänner över samtliga risktyper och resulterar i en beskrivning av sparbankens riskprofil, som i sin tur ligger till grund för den Interna kapitalutvärderingsprocessen.

Beskrivningen nedan avseende de olika riskerna följer bankens uppställning i interna kapitalutvärdering. Information avseende viktiga uppskattningar och bedömningar lämnas i not 37.

Kredit- och motpartsrisk

Kreditbeslut görs med en riskbedömning som underlag. Denna utmynnar i en bedömning av hur stor kreditrisken är i bankens engagemang med kunden. Där analyseras särskilt kundens återbetalningsförmåga.

Motpartsrisker avseende placeringar styrs av instruktioner som begränsar placeringsvolymen mot enskild part.

Riskenivån på kreditförluster bedömer vi inte överstiger 0,4 % av utlåningen under en konjunkturcykel. Vid beräkning av kapitalbehovet har vi räknat med ett genomsnitt på 0,70 % på utlåningen till allmänheten.

Stora exponeringar avseende de 20 största kreditengagemangen anser vi har en god branschspridning. De fem största engagemangen motsvarar tillsammans 11 % av bankens totala utlåningsvolym.

Belopp har avsatts vid beräkning av kapitalbehovet.

Koncentrationsrisken på privatmarknaden har analyserats, 73 % av lånestocken avser bottenlån i bostadsfastigheter. Lån mot övrig säkerhet eller blanco utgör en risk som det har avsatts kapital till.

Koncentrationsrisken på företagsmarknaden har analyserats avseende fördelning på olika branscher. Fastighetsbranschen samt jord- och skogsbruk är våra största branscher. Branscherna har fördelats på riskklasser. Vissa branscher anses ha något högre risk.

Engagemang med förhöjd risk följs upp. Kapital har avsatts i kapitalbedömningen avseende branschfördelning och riskklassificering.

Marknadsrisk

Ränterisk uppstår då tillgångar och skulder har olika räntebindingstider. Sparbanken beräknar ränterisk enligt en gap-metod för hela balansräkningen. Nivå i förhållande till kapitalbas finns fastställd för hur stor ränterisk som får tas.

Valutarisk finns ej längre på kassamedel i utländsk valuta. För övriga affärer i utländsk valuta anlitas Lokalt Utlands System, där Swedbank står för valutarisken.

Aktiekursrisk finns för bankens placering i aktier. Organisationsaktierna (Swedbank AB) utgör den största posten i aktieinnehavet. Aktieinnehav finns även i mindre omfattning avseende samarbetspartners. Dessutom finns en mindre aktieportfölj samt placering i aktiefonder. Kapitalbehov finns avsatt för aktiekursrisk.

Operativa risker

Operativa risker definieras som risker för förluster orsakade av bristfälliga eller felaktiga rutiner och system, felaktigheter gjorda av personal eller externa händelser.

Som stöd för identifiering, mätning och hantering har banken ett rapporteringssystem för operativa förluster och incidenter (förlustdatabas). Denna databas ger oss inblick i våra ekonomiska förluster så att vi kan sätta in åtgärder eller kompetenshöjande insatser för att minimera förlusterna. Det görs även löpande operativ självutvärdering på riskhantering med strävan att öka kunskaperna om riskerna och därmed minimera dessa.

Anseenderisk kan uppstå om banken inte kan leva upp till myndigheters och kunders krav. Det är hur kunderna uppfattar banken som är väsentlig vid ryktesspridning. Ofördelaktiga rykten kan påverka volymutvecklingen negativt.

Intjäningsrisk finns bl. a. i prisnivån som styrs av konkurrens och affärsmässighet. Räntemarginalen mellan utlåning och inlåning förväntas på sikt minska. Provisioner på förmedlade volymer avseende utlåning antas minska pga förändrade marginaler. Värdepappersprovisioner på förmedlad volym styrs i grunden av børsutvecklingen som är svår att förutspå. Värdepappersprovisioner avseende handel i värdepapper anses inte så känslig för börsvängningar, utan handel förekommer även i tider då börsen är svag. Kapitalbehov finns avsatt för intjäningsrisken.

Strategisk/Affärsrisk

Bankens resultat kan bli lägre än förväntat. Det uppstår om efterfrågan förändras på ett sätt som inte kan förutses eller om konkurrensen ökar oväntat mycket, med minskade volymer och pressade marginaler som följd.

Resultatprognos har gjorts för tre år framåt. Prognoserna är gjorda med en försiktig resultatbedömning. Intäkterna är beräknade med försiktighet och kostnader i överkant. Prognoserna visar att banken har möjlighet att hålla en stabil resultatnivå.

Förändringar i lagstiftning och regelverk tillsammans med nya aktörer på marknaden utgör en risk. Etablerade samarbetspartners kan säga upp avtal. Vårt viktigaste avtal är mot Swedbank AB och gäller t o m 2020-06-30.

Konjunkturella risker anser vi är små. Näringslivet är inte koncentrerat till någon dominerande bransch utan uppvisar en god spridning.

En ökande arbetslöshet kan förväntas inom de närmaste åren. Vår kommun är attraktiv med sitt läge och närhet till större orter.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att banken inte kan fullgöra sina betalningsförpliktelser. Bankens har en god likviditet med lättillgängliga placeringar.

Marknadslikviditetsriskerna i form av eventuell negativ kurspåverkan vid avyttring av placeringar är liten. Placeringarna förväntas att behållas till förfall. Sparbankens likviditetshantering samt exponering med avseende på återstående löptider på tillgångar och skulder framgår av not 3.

Icke finansiella resultatindikatorer

Sparbanken värnar om framtidens samhälle genom ett kontinuerligt miljöarbete som skapar långsiktig lönsamhet. Sparbanken arbetar för en renare miljö genom att returnera alla färgkassetter från skrivare, kopiatorer m m. Dagligt pappersavfall lämnas till återvinning.

Egna lokaler har värmeväxlare installerade för återvinning av värme på frånluften. Kylanläggning finns för att bibehålla arbetsmiljön under varma dagar. Hela klimatanläggningen styrs via modern teknik. När tillskottsvärme behövs under vintertid kopplas gaspanna in.

Utbyte av äldre kontorsutrustning sker kontinuerligt så att energiförbrukningen minimeras och miljön förbättras.

Sparbanken skall ständigt arbeta för att förbättra den fysiska och psykosociala arbetsmiljön för att främja vars och ens hälsa, samt ge motivation och engagemang i arbetet. Arbetsförhållandena skall anpassas till medarbetarnas olika förutsättningar. Genom förebyggande åtgärder arbeta för att minska arbetsskador och sjukfrånvaro.

Målet för den fysiska och den psykosociala arbetsmiljön är att den skall lämpa sig både för män och kvinnor. Personalen erbjuds hälsokontroll enligt fastställt plan. Arbetsmiljöronder skall utföras på varje arbetsplats en gång per år.

Löpande sker en kompetensutveckling av sparbankens personal. Både kunder och myndighetskrav fordrar att personalen vidare utvecklas. Utbildningsnivåer finns fastställda för varje yrkesroll.

En årlig lönekartläggning och analys görs tillsammans med arbetstagarorganisationen. Den grundläggande synen i bankens lönepolicy är att lönen skall vara individuell och marknadsanpassad samt köns-, kultur-, och åldersoberoende. Banken skall vara en arbetsplats där medarbetarnas förutsättningar och kompetens värderas lika oavsett kön.

Sparbanken har en låg personalomsättning. Sparbanken skall ha ett aktivt medbestämmande där den fackliga organisationen tidigt kommer in i beslutsprocessen. Alla medarbetare skall dessutom vara delaktiga i verksamhetsplaner.

I not 3 framgår ytterligare information avseende bankens risker.

Förväntningar avseende framtida utveckling

Bankmarknaden har förändrats väsentligt under de senaste 15 åren. Med ny teknik är det numera fullt möjligt att ha sin bankförbindelse på annan ort än bostadsorten. Utländska banker har slagit sig in på specialområden såsom kommunfinansiering och finansiering av större fastighetsbestånd. Vi kan också se att detaljistkedjor i allt större utsträckning erbjuder finansiering av sina produkter.

För att möta den ökande konkurrensen är det viktigt att vi bedriver vår bank på ett kostnadseffektivt sätt och utnyttjar modern teknik. Vi har dessutom den unika fördelen att kunna kombinera detta med ett personligt bemötande av kunden och det är här vi har vår absolut största fördel. Kan vi kombinera detta med ett effektivt leveranssystem som kan leverera tjänster och produkter till marknadsmässiga priser har vi goda förutsättningar att vara morgondagens vinnare.

För detta krävs en stark samarbetspartner som vi idag har i Swedbank AB. Vi ser framför oss att kunderna framöver kommer att utföra allt större del av tjänsterna själva via Internet och mobila tjänster. Vi måste också öka vår närvaro på kortkreditsidan.

Vi kan konstatera att Laholms kommun ligger geografiskt väl till med goda kommunikationer såväl vad gäller motorvägar, tågförbindelser som närhet till flygplatser. Våra marknadsförutsättningar är gynnsamma då vår bank till stor del ligger på pendlingsavstånd från t.ex. Halmstad och Helsingborg.

Boendepriiserna inom Laholms kommun är förhållandevis låga. Vi menar att detta gör att blickarna vänds mot boende inom Laholms kommun som kan erbjuda lägre prisnivåer. Vi tror därför på ett inflyttningsöverskott till kommunen under de närmaste åren.

Genom närheten till kusten är vår uppfattning att efterfrågan på boende kommer att vara relativt god även under en lågkonjunktur.

Näringslivet i kommunen är inte koncentrerat till någon dominerande bransch utan uppvisar en god spridning.

Den hårdnande konkurrensen har under senare år pressat priserna på våra produkter. Det finns en uppenbar risk att intjäningsförmågan kommer att fortsätta pressas på flera områden.

Reporäntan är på historiskt låg nivå och i februari 2016 fastställde Riksbanken en negativ reporäntan på -0,50 %.

Vår uppfattning är att vi har en god riskspridning i bankens totala kreditportfölj mellan privat och företagskrediter.

Företagskrediterna har en god spridning i olika branscher. Dock dominerar fastighetsbolag samt skog och jordbruk. Privatstocken har en god spridning i kommunen och fördelar sig säkerhetsmässigt väl med en stor tyngdpunkt på fastighetskrediter. Det lokala arbetslivet är väl differentierat och boendepiserna inom verksamhetsområdet är överlag på en rimlig nivå.

Resultat före kreditförluster år 2017 beräknas uppgå till 40 mkr.

Fem år i sammandrag

Nyckeltal	2016	2015	2014	2013	2012
Volym					
Affärsvolym ultimo, Mkr	12.050	11.181	10.471	9.826	9.133
Förändring mot föregående år, % Av sparbanken förvaltade och förmedlade kundvolym	7,8	6,8	6,6	7,6	1,02
Kapital					
Soliditet Beskattat eget kapital + 78 % av obeskattade reserver i % av balansomslutningen (73,7 % 2012)	19,39	18,75	19,05	17,70	15,67
Riskvägt exponeringsbelopp, Mkr	2.197	2.186	2.068	2.014	1.958
Kärnprimärkapitalrelation (kärnprimärkapital i % av riskeponeringsbelopp)	26,55	24,47	23,64	-	-
Primärkapitalrelation (Primärkapital i % av riskeponeringsbelopp)	26,55	24,47	23,64	19,48	19,15
Total Kapitalrelation (Totalt kapital i % av riskeponeringsbelopp)	26,55	24,47	23,64	19,89	19,15
Kapitaltäckningskvot (Kapitalbas / Kapitalkrav)	-	-	-	2,49	2,39
Resultat					
Placeringsmarginal Räntenetto i % av medelomslutning (MO)	1,45	1,67	1,89	2,03	2,31
Rörelseintäkter/affärsvolym Räntenetto + rörelseintäkter i % av genomsnittlig affärsvolym	0,98	0,95	1,12	1,24	1,30
Rörelseresultat/affärsvolym Rörelseresultat i % av genomsnittlig affärsvolym	0,46	0,42	0,56	0,57	0,61
Avkastning på totala tillgångar Årets resultat i % av genomsnittlig balansomslutning	1,17	1,68	1,60	1,10	1,06
Räntabilitet på eget kapital Årets resultat i % av genomsnittlig eget kapital	6,26	8,67	8,82	6,61	7,02
K/I-tal före kreditförluster Summa kostnader exkl kreditförluster och värde- förändringar på övertagen egendom i relation till räntenetto + rörelseintäkter	0,53	0,57	0,51	0,47	0,47
K/I-tal efter kreditförluster Summa kostnader inkl kreditförluster och värde- förändring på övertagen egendom i relation till räntenetto + rörelseintäkter	0,53	0,56	0,50	0,54	0,53
Osäkra fordringar och kreditförluster					
Reserveringsgrad för osäkra fordringar Nedskrivning för sannolika förluster i % av osäkra fordringar brutto	62,82	64,76	82,84	60,58	54,29
Andel osäkra fordringar Osäkra fordringar netto i % av total utlåning till allmänheten och kreditinstitut (exkl banker)	0,68	0,72	0,36	1,31	1,45
Kreditförlustnivå Kreditförluster i % av ingående balans för utlåning till allmänheten, kreditinstitut (exkl banker) samt övertagen egendom och kreditgarantier	-0,02	-0,02	-0,05	0,36	0,32
Övriga uppgifter					
Medelantal anställda Arbetstidsmättet 1.730 timmar per helårsarbetare	38	38	40	40	40
Antal kontor	3	3	3	3	3

Resultat- och balansräkningar	2016	2015	2014	2013	2012
Belopp i tkr					
Resultaträkning					
Räntenetto	55.249	58.379	64.042	66.123	70.819
Provisioner, netto	34.021	31.824	30.391	28.089	27.286
Nettoresultat av finansiella transaktioner	5.378	-4.588	4.350	6.964	2.498
Övriga intäkter	18.629	18.092	15.040	15.714	16.447
Summa intäkter	113.277	103.707	113.823	116.890	117.050
Allmänna administrationskostnader	52.294	51.901	50.297	48.054	48.041
Övriga rörelsekostnader	8.026	7.072	7.904	7.313	6.856
Kreditförluster	-457	-556	-974	7.610	6.945
Summa kostnader	59.863	58.417	57.227	62.977	61.842
Rörelseresultat	53.414	45.290	56.596	53.913	55.208
Bokslutsdispositioner, netto	394	23.413	10.193	-10.382	-12.477
Skatter	-9.283	-9.842	-12.421	-7.650	-10.255
Årets resultat	44.525	58.861	54.368	35.881	32.476
Balansräkning					
Kassa	3.306	2.491	2.938	3.119	17.810
Belåningsbara statsskuldsförbindelser mm	65.339	59.919	60.031	0	0
Utlåning till kreditinstitut	371.298	337.099	392.812	528.911	599.530
Utlåning till allmänheten	2.720.652	2.528.956	2.245.952	2.140.743	2.071.104
Räntebärande värdepapper	326.946	340.734	394.568	394.416	277.839
Aktier och andelar	297.169	290.775	272.514	210.286	142.487
Materiella tillgångar	30.379	30.755	30.609	31.396	23.774
Övriga tillgångar	122.773	45.269	14.116	19.639	17.699
Summa tillgångar	3.937.862	3.635.998	3.413.540	3.328.510	3.150.243
Skulder till kreditinstitut	1	13.960	12.591	12.535	12.645
Inlåning från allmänheten	3.150.808	2.918.504	2.720.673	2.694.981	2.609.666
Övriga skulder	15.971	14.949	17.967	18.621	22.708
Avsättningar för pensioner m m	5.930	5.930	6.192	5.098	4.679
Summa skulder och avsättningar	3.173.790	2.953.343	2.757.423	2.731.235	2.649.698
Obeskattade reserver	3.192	3.586	27.000	37.192	26.810
Eget kapital	760.881	679.069	629.117	560.083	473.735
Summa skulder, avsättningar och eget kapital	3.937.862	3.635.998	3.413.540	3.328.510	3.150.243

Förslag till vinstdisposition

Sparbankens resultat för år 2016 uppgår till 44.524.555 kr.

Styrelsen föreslår att detta belopp disponeras enligt följande:

- överföring till reservfond 44.524.555 kr

Gällande regelverk för kapitaltäckning och stora exponeringar innebär att sparbanken vid varje tidpunkt skall ha en kapitalbas som motsvarar minst summan av kapitalkraven för kreditrisker, marknadsrisker, operativrisker och buffertkrav och dessutom beräknat kapitalkrav för ytterligare identifierade risker i verksamheten i enlighet med sparbankens interna kapitalutvärderingspolicy.

Sparbankens kärnprimärkapitalrelation efter föreslagen vinstdisposition uppgår till 26,55 % (föregående år 24,47).

Sparbankens ekonomiska ställning ger inte upphov till annan bedömning än att sparbanken kan förväntas fullgöra sina förpliktelser på såväl kort som långsikt.

Styrelsens bedömning är att sparbankens egna kapital så som det redovisas i årsredovisningen är tillräckligt stort i förhållande till verksamhetens omfattning och risk. Vad beträffar sparbankens resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

Resultaträkning

1 januari - 31 december

Belopp i tkr	Not	2016	2015
Ränteintäkter		62.314	65.819
Räntekostnader		<u>-7.065</u>	<u>-7.440</u>
Räntenetto	4	55.249	58.379
Erhållna utdelningar	5	13.526	13.299
Provisionsintäkter	6	38.668	36.500
Provisionskostnader	7	-4.647	-4.676
Nettoresultat av finansiella transaktioner	8	5.378	-4.588
Övriga rörelseintäkter	9	<u>5.103</u>	<u>4.793</u>
Summa rörelseintäkter		113.277	103.707
Allmänna administrationskostnader	10	52.294	51.901
Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar	20	1.332	1.255
Övriga rörelsekostnader	11	<u>6.694</u>	<u>5.817</u>
Summa kostnader före kreditförluster		60.320	58.973
Resultat före kreditförluster		52.957	44.734
Kreditförluster, netto	12	457	556
Rörelseresultat		53.414	45.290
Bokslutsdispositioner	13	394	23.413
Skatt på årets resultat	14	-9.283	-9.842
Årets resultat		44.525	58.861
Rapport över totalresultat			
Årets resultat		44.525	58.861
Övrigt totalresultat			
Poster som kan komma att omklassificeras till årets resultat			
Årets förändring i verkligt värde på finansiella tillgångar som kan säljas		37.286	-8.908
Årets övrigt totalresultat		37.286	-8.908
Årets totalresultat		81.811	49.953

Balansräkning

Per den 31 december

Belopp i tkr	Not	2016	2015
Tillgångar			
Kassa		3.306	2.491
Belåningsbara statskuldsförbindelser mm	15	65.339	59.919
Utlåning till kreditinstitut	16	371.298	337.099
Utlåning till allmänheten	17	2.720.652	2.528.956
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	18	326.946	340.734
Aktier och andelar	19	297.169	290.775
Materiella tillgångar	20		
- Inventarier		1.998	1.613
- Byggnader och mark		28.381	29.142
Aktuell skattefordran	14	6.247	251
Uppskjuten skattefordran	14	1.235	1.699
Övriga tillgångar	21	100.873	31.274
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	22	14.418	12.045
Summa tillgångar		3.937.862	3.635.998
Skulder och eget kapital			
Skulder till kreditinstitut	23	1	13.960
Inlåning från allmänheten	24	3.150.808	2.918.504
Aktuell skatteskuld	14	0	0
Övriga skulder	25	5.246	3.414
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	26	10.725	11.535
Avsättningar			
- Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	10, 27	5.694	5.161
- Uppskjuten skatteskuld	14	1.316	769
- Övriga avsättningar	28	0	0
Summa skulder och avsättningar		3.173.790	2.953.343
Obeskattade reserver	29	3.192	3.586
Eget kapital			
Reservfond		573.091	514.230
Fond för verkligt värde	30	143.264	105.978
Årets resultat		44.525	58.861
Summa eget kapital		760.880	679.069
Summa skulder, avsättningar och eget kapital		3.937.862	3.635.998

Rapport över förändringar i eget kapital

	Reservfond	Fond för verkligt värde	Årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående eget kapital 2015-01-01	459.863	114.886	54.368	629.117
Resultatdisposition 2014	54.368		-54.368	
Årets resultat			58.861	
Årets övrigt totalresultat				
Finansiella tillgångar som kan säljas		-8.908		
Årets totalresultat		-8.908	58.861	49.953
Utgående eget kapital 2015-12-31	514.230	105.978	58.861	679.069
Ingående eget kapital 2016-01-01	514.230	105.978	58.861	679.069
Resultatdisposition 2015	58.861		-58.861	
Årets resultat			44.525	
Årets övrigt totalresultat				
Finansiella tillgångar som kan säljas		37.286		
Årets totalresultat		37.286	44.525	81.811
Utgående eget kapital 2016-12-31	573.091	143.264	44.525	760.880

Fond för verkligt värde

Fond för verkligt värde inkluderar den ackumulerade nettoförändringen av verkligt värde på finansiella tillgångar som kan säljas fram till dess att tillgången bokas bort från balansräkningen. Nedskrivningar redovisas i resultaträkningen.

Kassaflödesanalys

1 januari – 31 december

Belopp i tkr	2016-12-31	2015-12-31
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	53.414	45.290
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		
- Avskrivningar	1.332	1.255
- Kreditförluster	-31	-194
Betald inkomstskatt	-14.268	-11.669
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar i den löpande verksamhetens tillgångar och skulder	40.447	34.682
Förändring av utlåning till allmänheten	-191.665	-282.810
Förändring av inlåning från allmänheten	232.304	197.831
Förändring av skulder till kreditinstitut	-13.959	1.369
Förändring av övriga tillgångar	-36.749	-48.722
Förändring av övriga skulder	1.091	-1.704
Kassaflöde från den löpande verksamheten	31.469	-99.354
Investeringsverksamheten		
Förändring av finansiella tillgångar	4.501	44.597
Förändring av materiella tillgångar	-956	-1.403
Kassaflöde från investeringsverksamheten	3.545	43.194
Årets kassaflöde	35.014	-56.160
Likvida medel vid årets början	339.590	395.750
Likvida medel vid årets slut	374.604	339.590

Ytterligare upplysningar framgår av not 37.

Noter till de finansiella rapporterna

Not 1 Uppgifter om sparbanken

Årsredovisningen avges per 31 december 2016 och avser Laholms Sparbank som är en fristående sparbank med säte i Laholm.

Besöksadressen till huvudkontoret är Stortorget 6, Laholm.

Not 2 Redovisningsprinciper

Överensstämmelse med normgivning och lag
Sparbankens årsredovisning är upprättad enligt lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (FFFS 2008:25) samt Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR2 Redovisning för juridiska personer. Sparbankerna tillämpar därigenom s k lag-begränsad IFRS och med detta avses standarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för årsredovisningslagen och med hänsyn till att sambandet mellan redovisning och beskattning.

De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna, om inte annat framgår det nedan.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 2017-03-23. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på sparbanksstämman den 2017-04-21.

Värderingsgrunder vid upprättande av sparbankens finansiella rapporter

Sparbankens funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor.

Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental.

Tillgångar och skulder är redovisade till historiska anskaffningsvärden. Finansiella tillgångar och skulder är redovisade till upplupet anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde består av strukturerade produkter, finansiella instrument (FVO) och aktieinnehav. Dessa finansiella tillgångar klassificerade som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen eller som finansiella tillgångar som kan säljas.

Anläggningstillgångar och avyttringsgrupper som innehåser för försäljning (t ex egendom som har övertagits för skydd fordran) redovisas till det

lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet efter avdrag för försäljningskostnader.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med lagbegränsad IFRS kräver att sparbankens ledning gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisnings-principerna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och antaganden används sedan för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder som inte annars framgår tydligt från andra källor. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Bedömningar gjorda av sparbanken vid tillämpningen av lagbegränsad IFRS kan ha en betydande inverkan på de finansiella rapporterna och på gjorda uppskattningar.

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar framgår av not 38.

Förändrade redovisningsprinciper

Ändrade redovisningsprinciper föranledda av nya eller ändrade IFRS

I de finansiella rapporterna tillämpas följande ändringar.

Årliga förbättringar av IFRS standarder 2012-2014

De årliga förbättringarna ändrar aktuella standarder avseende presentation, redovisning eller värdering och andra redaktionella fel. Förbättringar avseende 2012-2014 ska tillämpas från 1 januari 2016. Förändringarna har inte någon betydande påverkan på bankens finansiella ställning, resultat eller kassaflöde.

Övriga förändrade redovisnings-standarder har bedömts inte ha någon effekt på redovisningen.

Nya IFRS som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade IFRS träder i kraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nyheter eller ändringar som blir tillämpliga fr. o m. kommande räkenskapsår och framåt planeras inte att förtidstillämpas.

Nedan beskrivs de förväntade effekter på de finansiella rapporterna som tillämpningen av nedanstående nya eller ändrade IFRS väntas få på bankens finansiella rapporter. Utöver dessa bedöms inte de övriga nyheterna påverka bankens finansiella rapporter.

Finansiella instrument (IFRS 9)

IFRS 9 Finansiella instrument ersätter IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering från 2018. Banken planerar inte att förtidstillämpa IFRS 9. IFRS 9 innebär förändringar av hur finansiella tillgångar klassificeras och värderas, inför en nedskrivningsmodell som baseras på förväntade kreditförluster istället för inträffade förluster och förändringar av principer för säkringsredovisning bl a med syfte att förenkla och att öka samstämmigheten med bankens interna riskhanteringsstrategier.

Hur standarden påverkar sparbankens finansiella rapporter bedöms för närvarande men förväntas vara betydande, särskilt avseende tillämpningen av de nya reglerna för nedskrivningar.

De bedömningar av effekter som beskrivs i det följande baseras på den information som idag är känd eller uppskattad. Val avseende övergångsmetoder kommer att göras när analysen av IFRS 9 nått en fas som ger mer komplett underlag än för närvarande.

Bankens överskottslikviditet placeras i obligationer. De kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 ersätts av tre kategorier; där värdering antingen sker till upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde via övrigt totalresultat eller verkligt värde via resultatet. Indelningen i de tre kategorierna görs utifrån företagets affärsmodell för de olika innehaven respektive egenskaperna på de kassaflöden som tillgångarna ger upphov till. Fair value option är möjlig att tillämpa för skuldinstrument i de fall detta eliminerar eller väsentligen reducerar en mismatch i redovisningen. För eget kapitalinstrument är utgångspunkten att värdering ska ske till verkligt värde via resultatet med en valmöjlighet att istället redovisa värdeförändringar som inte innehas för handel i övrigt totalresultat.

Bankens överskottslikviditet placeras i obligationer. Preliminärt bedöms att obligationerna innehas i en blandad affärsmodell baserat på klassificeringen i enlighet med IFRS 9, vilket medför att redovisningen förväntas bli oförändrad. Banken har en långsiktig investering i aktier i Swedbank AB som för närvarande klassificeras som AFS och som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat. Detta innehav kommer i enlighet med IFRS 9 att fortsätta redovisas på detta sätt. Banken har ett innehav i onoterade aktier vars

verkliga värde bedömts inte kunna beräknas tillförlitligt och idag redovisas till anskaffningsvärde. Tillämpningen av IFRS 9 kommer att medföra att detta innehav ska redovisas till ett beräknat verkligt värde. Effekten av denna ändring är svårbedömd, beräkning av ett verkligt värde har ännu inte gjorts.

De nya reglerna för nedskrivningar, baserat på förväntade kreditförluster, förväntas öka reserveringen för förluster på utlåning jämfört med tidigare reservering som baserats på inträffade förluster. Ett arbete med att ta fram modeller för reservering av förväntade kreditförluster pågår. Några beloppsmässiga bedömningar av effekten har ännu inte kunnat göras.

IFRS 9 kommer medföra följdändringar i upplysningskraven i IFRS 7 Finansiella instrument: Upplysningar vilka kommer att påverka de upplysningar som lämnas. Omfattningen för banken av dessa ändringar är ännu inte känd eller uppskattad.

Revenue from Contracts with Customers (IFRS 15)

IFRS 15 utfärdades i maj 2014 och fastställer principerna för att rapportera användbar information om karaktär, belopp, tidpunkt och osäkerhet om intäkter och kassaflöden från avtal med kunder. Standarden introducerar en fem-steps modell för att fastställa hur och när redovisning av intäkter ska ske, men den påverkar inte redovisningen av finansiella instrument som omfattas av IAS39. Standarden fastställer nya upplysningskrav för att ge mer relevant information. Standarden ska tillämpas från 1 januari 2018. Hur standarden påverkat bankens finansiella rapporter bedöms för närvarande av banken.

Clarifications to IFRS 15 Revenue from Contracts with customers

Ändringen innehåller förtydliganden och ytterligare exempel vad gäller identifiering av prestationsåtaganden, huvudman kontra agent, licenser samt övergångsregler. Enligt IASB tillämpning från 1 januari 2018. EU förväntas godkänna ändringarna under första halvåret 2017.

Leasing (IFRS 16)

IFRS 16 utfärdades i januari 2016 och ersätter IAS17 Leasingavtal. Den nya standarden förändrar väsentligt hur leasingtagare ska redovisa leasingavtal. Standarden tar bort leasingtagarens krav på att skilja mellan finansiella och operationella leasingavtal och kräver att leasetagare redovisar tillgångar och skulder för de

flesta leasing avtalen i balansräkningen. För leasegivare är kraven i stort sett oförändrade och kravet på åtskillnad mellan finansiell och operationella leasingavtal behålls. IFRS 16 ska tillämpas från 1 januari 2019, med möjlighet till förtids tillämpning om IFRS 15 tillämpas, och har ännu inte antagits av EU. Påverkan på bankens finansiella rapporter bedöms för närvarande.

Rapport över kassaflöden (IAS7)

Ändringen avser att upplysningar ska lämnas avseende förändring av skulder som enligt IAS 7 är hänförliga till finansieringsverksamheten.

Upplysning ska lämnas både för förändringar som är kassaflödespåverkan och förändringar som inte är kassaflödespåverkande. Det innebär dock inte någon väsentlig förändring jämfört med nuvarande praxis.

Recognition of Deferred Tax Assets for Unrealised Losses (IAS12)

Ändringen klargör när en uppskjuten skattefordran kan redovisas. Införande förväntas inte ha någon påverkan på bankens ställning eller resultat.

Transaktioner i utländsk valuta

Sparbankens funktionella valuta är svenska kronor. Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i resultaträkningen.

Ränteintäkter och räntekostnader, samt utdelning

Ränteintäkter och räntekostnader inkluderar i förekommande fall periodiserade belopp av erhållna avgifter, transaktionskostnader och eventuella rabatter, premier och andra skillnader mellan det ursprungliga värdet av fordran och det belopp som erhålls vid förfall.

Ränteintäkter och räntekostnader som presenteras i resultaträkningen består av:

- Räntor på finansiella tillgångar och skulder som värderas till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden inklusive ränta på osäkra fordringar
- Räntor på finansiella tillgångar som klassificerats som tillgängliga för försäljning
- Räntor på finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde över resultaträkningen
- Betalt och upplupen ränta på derivat som är säkringsinstrument. För räntederivat som säkrar finansiella tillgångar redovisas betald och upplupen ränta som ränteintäkt. Orealiserade värdeförändringar på derivat redovisas i posten Nettoresultat av finansiella transaktioner.

Utdelning från aktier och andelar redovisas när rätten att erhålla betalning fastställs.

Provisions- och avgiftsintäkter

En provisions- och avgiftsintäkt redovisas när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt, det är sannolikt att de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen kommer att tillfalla banken.

Sparbankerna erhåller avgifter och provisioner för utförda tjänster som intäktsredovisas på tre olika sätt enligt nedan:

Provisioner och avgifter som inräknas i räntan

Provisioner och avgifter som är en integrerad del av räntan, redovisas inte som provisionsintäkt utan på resultatraden ränteintäkter. Sådana avgifter utgörs främst av; uppläggningsavgifter för lån samt avgifter för tillhandahållande av kreditfacilitet eller annan typ av lånelöfte i det fall som det är sannolikt att kreditfaciliteten kommer att utnyttjas.

Provisioner och avgifter som är intjänade i takt med att tjänsterna löpande utförs

Till dessa avgifter hör främst avgifter för kreditfaciliteter eller annan typ av lånelöfte när det inte är sannolikt att faciliteten kommer att utnyttjas samt avgifter och provisioner för ställande av finansiell garanti. Dessa avgifter och provisioner periodiseras som intäkt över den period som tjänsten utförs. Till dessa avgifter hör också de ersättningar som sparbanken erhåller vid förmedling av lån till annan bank. Vid förmedling av lån till annan bank som också inbegriper ett ansvar för kreditförluster på de förmedlade lånen (dock maximerat till en viss andel av under året intjänad förmedlingsprovision) redovisas intäkten löpande netto efter avräkning för kreditförlust.

Provisioner och avgifter som är intjänade när en viss tjänst utförts

Till dessa avgifter och provisioner hör olika typer av provisioner för köp av värdepapper för kunds räkning, aviseringsavgifter, betal- och kreditkortsavgifter i de fall som tjänsten utförs över en period som inte sträcker sig över ett kvartalsbokslut. Dessa provisioner och avgifter som i allmänhet är relaterad till en utförd transaktion redovisas omedelbart som intäkt.

Provisionskostnader

Här redovisas kostnader för mottagna tjänster i den mån de inte är att betrakta som ränta, t ex kostnader för clearing och bankgiro, depåavgifter och avgifter till UC.

Nettoresultat av finansiella transaktioner

Posten Nettoresultat av finansiella transaktioner innehåller de realiserade och orealiserade värdeförändringar som uppstått med anledning av finansiella transaktioner.

Nettoresultat av finansiella transaktioner består av:

- Realiserade och orealiserade förändringar i verkligt värde på de tillgångar och skulder som identifierats till verkligt värde via resultaträkningen (fair value option)
- Realisationsresultat från avyttring av finansiella tillgångar och skulder
- Realisationsresultat från finansiella tillgångar som kan säljas
- Realiserade och orealiserade värdeförändringar på derivatinstrument
- Valutakursförändringar

Allmänna administrationskostnader

Allmänna administrationskostnader omfattar personalkostnader, inklusive löner och arvoden, pensionskostnader, arbetsgivaravgifter och andra sociala avgifter.

Här redovisas också lokalkostnader, utbildnings-, IT-, telekommunikations-, representations- och resekostnader.

Bokslutsdispositioner

Bokslutsdispositioner omfattar avsättningar till och upplösningar av obeskattade reserver.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder.

Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Under Skatt på årets resultat redovisas aktuell skatt, uppskjuten skatt och skatt avseende tidigare år.

Finansiella instrument

Finansiella instrument värderas och redovisas i enlighet med reglerna i IAS 39 och ÅRKL.

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan lånefordringar, aktier och andra egetkapitalinstrument, obligationsfordringar och räntebärande värdepapper samt derivat. Bland skulder och eget kapital återfinns leverantörsskulder, låneskulder samt derivat.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när sparbanken blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. En fordran tas upp när bolaget presterat och en avtalsenligt skyldighet föreligger för motparten att betala, även om faktura ännu inte har skickats.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserats, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång.

En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då bolaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången.

Lånefordringar redovisas i balansräkningen i samband med att lånebelopp utbetalas till låntagaren.

Lånelöften redovisas inte i balansräkningen. En avsättning för lämnat lånelöfte görs om löftet är lämnas till en låntagare där ett nedskrivningsbehov identifieras redan innan lånet betalats ut eller när utlåningsräntan inte täcker sparbankens upplåningskostnader för att finansiera lånet.

Återköpstransaktioner

Vid äkta återköpstransaktioner redovisas tillgången fortsatt i den säljande partens balansräkning och erhållen likvid redovisas som in- eller upplåning. Det sålda värdepapperet redovisas som ställd säkerhet. I det fall företaget överfört en finansiell tillgång genom en äkta återköpstransaktion presenteras det sålda värdepapperet på separat rad i balansräkningen såsom Pantsatt finansiella instrument. Hos den köpande parten redovisas erlagd likvid som en lånefordran på den säljande parten. Skillnaden mellan likvid för avista ledet och terminsledet periodiseras över löptiden som ränta.

Klassificering och värdering av finansiella instrument

<i>Tillgångskategori</i>	<i>Kategorisering</i>	<i>Värdering</i>	<i>Förändring i värde</i>
Certifikat	Hålls till förfall (HTM)	Upplupet anskaffningsvärde	Nedskrivningsbehov via RR
Obligationer	Hålls till förfall (HTM)	Upplupet anskaffningsvärde	Nedskrivningsbehov via RR
Obligationer (anskaffningar from 2012)	Värderas till verkligt värde (FVO)	Verkligt värde	Förändring via RR
Strukturerade produkter (SPAX)	Värderas till verkligt värde (FVO)	Verkligt värde	Förändring via RR
Aktieportfölj och fonder	Värderas till verkligt värde (FVO)	Verkligt värde	Förändring via RR
Aktier i samarbetspartners	Finansiella tillgångar som kan säljas (AFS)	Anskaffningsvärde <i>Tillförlitligt verkligt värde saknas</i>	Nedskrivningsbehov via RR
Aktier i Swedbank, Sveland och Indecap	Finansiella tillgångar som kan säljas (AFS)	Verkligt värde	Värdeförändring via övrigt totalresultat Nedskrivningsbehov via RR

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader för alla finansiella instrument förutom för derivat och de instrument som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan.

Inbäddade derivat

Huvudregeln är att inbäddade derivat separeras från värdkontraktet och redovisas på motsvarande sätt som övriga derivat som inte ingår i säkringsförhållanden. Inbäddade derivat separeras inte om dess ekonomiska egenskaper och risker är nära förknippade med värdkontraktets ekonomiska egenskaper och risker eller om det finansiella instrumentet i sin helhet värderas till verkligt värde. Vissa sammansatta kontrakt, det vill säga kontrakt som innehåller ett eller flera inbäddade derivat, klassificeras som en finansiell tillgång eller en finansiell skuld värderad till verkligt värde via resultaträkningen. Detta val innebär att hela det kombinerade avtalet värderas till verkligt värde och att värdeförändringarna löpande redovisas i resultaträkningen.

Investeringar som hålles till förfall

Investeringar som hålles till förfall är finansiella tillgångar omfattar räntebärande värdepapper med fasta eller fastställbara betalningar och fastställd löptid som sparbanken har en uttrycklig avsikt och förmåga att inneha till förfall. Tillgångar i denna kategori värderas till upplupet anskaffningsvärde. Innehaven behålles till förfalldagen (HTM). Förändring i värde avser endast nedskrivningsbehov och görs via resultaträkning.

Kvittning

Finansiella tillgångar och finansiella skulder kvittas och redovisas netto i balansräkningen om en legal rätt till kvittning föreligger, såväl i den löpande verksamheten som i händelse av konkurs, och om avsikten är att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången eller reglera skulden.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Dessa tillgångar består av obligationer, fonder, strukturerade produkter som har inbäddade derivat samt aktieportfölj avseende placering av överlikviditet.

Sparbanken har valt att hänföra strukturerade produkter (Spaxar - som innehåller både en räntebärande del och en derivat del) till denna kategori. Detta val innebär att hela instrumentet värderas löpande till verkligt värde (FVO) med värdeförändringar redovisade i resultatposten Nettoresultat av finansiella transaktioner.

Finansiella tillgångar som kan säljas

Aktier i företag som anses som samarbetspartners placeras i denna kategori. Med samarbetspartners menas företag som sparbanken har ingått avtal om ett samarbete. Aktier i samarbetspartners värderas till anskaffningsvärde eftersom tillförlitligt värde saknas. Nedskrivningsbehov görs via resultaträkning.

Aktier i Swedbank AB och Indecap hänförs till finansiella tillgångar som kan säljas (AFS) och värderas till verkligt värde.

Värdeförändring justeras mot övrigt totalresultat och nedskrivningsbehov via resultaträkning. Vid avyttring av tillgång redovisas vinst/förlust, som tidigare redovisats mot eget kapital, i resultaträkning.

Låne- och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. I balansräkningen representeras dessa av balansposterna Utlåning till kreditinstitut, Utlåning till allmänheten samt Övriga tillgångar. Dessa tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten. Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, dvs. efter avdrag för nedskrivningar av osäkra fordringar.

Andra finansiella skulder

Inlåning samt övriga finansiella skulder, t ex leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Finansiella garantier

Sparbankens garantiavtal innebär att sparbanken har ett åtagande att ersätta innehavaren när innehavaren gör en förlust på grund av att specifik gäldenär inte fullgjort sina betalningar vid förfall till innehavaren i enlighet med ursprungliga eller ändrade avtalsvillkor.

Finansiella garantier redovisas initialt till verkligt värde, dvs i normalfallet det belopp som utställaren erhållit i ersättning för den utställda garantin. Vid den efterföljande värderingen i enlighet med IAS 37 och IAS 18.

Lånelöften

Med lånelöfte avses i detta sammanhang dels en ensidig utfästelse från sparbanken att ge ut ett lån med på förhand bestämda villkor där låntagaren kan välja om han/hon vill ha lånet eller inte och dels ett avtal där både sparbanken och låntagaren är bundna vid avtalsvillkoren i ett låneavtal som börjar löpa vid en tidpunkt i framtiden.

För av sparbanken lämnade lånelöften gäller att det inte kan reglernas netto, sparbanken har inte som praxis att sälja lånen när de lämnats enligt lånelöften och låneräntan är inte lägre än marknadsräntan då lånelöftet lämnas.

I det fall som lånelöftet lämnas till en låntagare där ett nedskrivningsbehov identifieras redan innan lånet betalats ut eller där utlåningsräntan inte täcker långivarens upplåningskostnader redovisar sparbanken en avsättning beräknad som det diskonterade värdet av framtida förväntade betalningar om detta belopp är större än det periodiserade värdet av eventuellt mottagna avgifter för det lämnade lånelöftet.

Metoder för bestämning av verkligt värde

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället.

Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor.

Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterad säljkurs.

Instrument som är noterade på en aktiv marknad återfinns i balansposterna Aktier och andelar samt Obligationer och andra räntebärande värdepapper. Den största delen av bankens finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är noterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög grad utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så hög grad som möjligt.

Banken kalibrerar med regelbundna intervall värderingstekniken och prövar dess giltighet genom att jämföra utfallen från värderingstekniken med priset från observerbara aktuella marknadstransaktioner i samma instrument.

Värderingstekniker används för följande klasser av finansiella instrument; räntebärande värdepapper (när prisnoteringar på en aktiv marknad inte finns tillgängliga), aktier (när kursnoteringar på en aktiv marknad inte finns tillgängliga), andra räntebärande tillgångar och skulder samt derivatinstrument.

De tillämpade värderingsmodellerna kalibreras så att verkligt värde vid första redovisningen uppgår till transaktionspriset och förändring i verkligt värde redovisas sedan löpande utifrån de förändringar som inträffat i de underliggande marknadsrisk parametrarna.

Aktier

Innehav i noterade aktier redovisas till anskaffningsvärde i de fall när ett tillförlitligt verkligt värde ej kan fastställas. Skälet till att de inte kunnat värderas till ett verkligt värde på ett tillförlitligt sätt är att det råder alltför stor osäkerhet i de framtida kassaflödena. Banken har ingen avsikt att avyttra de noterade aktierna i någon framtid.

Det redovisade värdet på noterade aktier vars verkliga värde inte kunnat fastställas på ett tillförlitligt sätt visas i not Aktier och andelar.

I tabell not 35 lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen.

Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för identiska instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbara marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Kreditförluster och nedskrivningar på finansiella instrument

Nedskrivningsprövning för finansiella tillgångar

Vid varje rapporttillfälle utvärderar sparbanken om det finns objektiva belägg som tyder på att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar är i behov av nedskrivning till följd av att en eller flera händelser (förlusthändelser) inträffat efter det att tillgången redovisas för första gången och att dessa förlusthändelser har en inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena från tillgången eller gruppen med tillgångar. Om det finns objektiva bevis som tyder på att ett nedskrivningsbehov kan finnas så betraktar sparbanken dessa fordringar som osäkra.

Objektiva bevis utgörs dels av observerbara förhållanden som inträffat och som har en negativ inverkan på möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet, dels av betydande eller utdragen minskning av det verkliga värdet för en investering i en finansiell placering klassificerad som en finansiell tillgång som kan säljas.

Finansiella tillgångar som redovisas till upplupna anskaffningsvärde

Bankens huvudprincip för utvärdering av om ett nedskrivningsbehov finns och om en kreditförlust ska redovisas på individuell basis. Lån som utvärderas för nedskrivningsbehov på individuell basis och där inget nedskrivningsbehov kunnat identifieras, ingår sedan i en tillkommande bedömning tillsammans med andra lån med liknande kreditriskegenskaper för om nedskrivningsbehov föreligger på gruppnivå. Ett skäl till att ett nedskrivningsbehov kan finnas på gruppnivå trots att lånen ansetts inte vara osäkra på individuell nivå, är att sparbanken inte har full kännedom kring alla de faktorer som på balansen

är relevanta för en individuell bedömning. För hantering av eftersläpning av information och för att reservera för förluster som inträffat men som ännu inte kommit till sparbankens kännedom har därför en tillkommande gruppvis reservering gjorts.

För gruppen borgen- och blancokrediter till privatpersoner på mindre belopp beräknas avsättningsbehovet enligt schablon. Denna bygger på tidigare erfarenheter av storleken på förlusterna avseende denna grupp av homogena krediter.

För osäkra lånefordringar där det redovisade värdet efter nedskrivningar beräknas som värdet av framtida kassaflöden, redovisas förändringen av det nedskrivna beloppet som ränta till den del som ökningen inte beror på om ny bedömning av de förväntade kassaflödena. Vid en förändrad bedömning av förväntade framtida kassaflöden från ett osäkert lån mellan två bedömningstillfällen skall däremot denna förändring redovisas som kreditförlust eller återvinning.

För lån där en omförhandling av de ursprungliga lånevillkoren görs till följd att låntagaren har finansiella svårigheter redovisas som en kreditförlust om kassaflödena enligt de omförhandlade lånevillkoren är lägre än redovisat värde på lånet. Om lånet efter omstrukturering förväntas återbetalas i enlighet med de omförhandlade villkoren så klassificeras lånet inte längre som osäkert.

Som objektiva bevis på att nedskrivningsbehov föreligger och att lånet är klassat som osäkert räknar sparbanken i allmänhet betalningar som är mer än 90 dagar försenade. Andra objektiva bevis kan vara information om betydande finansiella svårigheter som kommit sparbanken till kännedom genom analys av finansiella rapporter, inkomstdeklarationer eller på annat sätt i den löpande utvärderingen av kundens kreditvärdighet som ingår som en integrerad del i sparbankens system och rutiner för att hantera kreditrisk. Eftergifter till sparbankens låntagare som görs på grund av att låntagaren har finansiella svårigheter kan också utgöra objektiva bevis om att lånet är osäkert.

Det redovisade värdet efter nedskrivningar på tillgångar tillhörande kategorierna investeringar som hålles till förfall och lånefordringar och kundfordringar vilka redovisas till upplupet anskaffningsvärde beräknas som nuvärdet av framtida kassaflöden diskonterade med den effektiva ränta som gällde då tillgången redovisades första gången. Tillgångar med en kort löptid diskonteras inte. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

Vid redovisning av sannolika förluster på garantier sker reservering under rubriken Avsättningar.

Kategorin finansiella tillgångar som kan säljas

Eget kapitalinstrument som klassificerats som en finansiell tillgång som kan säljas, anses ha ett nedskrivnings behov och skrivs ner om det verkliga värdet understiger anskaffningsvärdet med ett betydande belopp, eller när värdenedgången varit utdragen.

Vid nedskrivning av ett eget kapitalinstrument som är klassificerat som en finansiell tillgång som kan säljas omklassificeras tidigare redovisad ackumulerad vinst eller förlust i eget kapital via övrigt totalresultat till resultaträkningen.

Beloppet på den ackumulerade förlust som omklassificeras från eget kapital via övrigt totalresultat i resultaträkningen utgörs av skillnaden mellan förvärvskostanden (efter avdrag för återbetalning av kapitalbelopp och periodisering) och aktuellt värde efter avdrag för eventuell nedskrivning på den finansiella tillgången som tidigare redovisats i resultaträkningen.

Nedskrivning på finansiella tillgångar som kan säljas redovisas i resultaträkningen i posten Nettoresultat av finansiella transaktioner.

Återföring av nedskrivningar

Finansiella tillgångar som redovisas till upplupna anskaffningsvärde

En nedskrivning återförs om det både finns bevis på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av det nedskrivna beloppet. En nedskrivning på en lånefordran återförs om låntagaren förväntas fullfölja alla kontraktuella betalningar i enlighet med ursprungliga eller omstrukturerade lånevillkor.

Återföring av nedskrivningar på lån (kreditförluster) redovisas som en minskning av kreditförluster och specificeras särskilt i not.

Nedskrivningar av investeringar som hålls till förfall eller lånefordringar och kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

Kategori finansiella tillgångar som kan säljas

Nedskrivningar av eget kapitalinstrument som är klassificerade som finansiella tillgångar som kan säljas, vilka tidigare redovisats i resultaträkningen återförs ej via resultaträkningen utan i övrigt totalresultat. Det nedskrivna värdet är det värde från vilket efterföljande omvärderingar görs, vilka redovisas i övrigt totalresultat.

Nedskrivningar av räntebärande instrument, klassificerade som finansiella tillgångar som kan säljas, återförs över resultaträkningen om det verkliga värdet ökar och ökningen objektivt kan hänföras till en händelse som inträffade efter det att nedskrivningen gjordes.

Bortskrivning av lånefordringar

Lånefordringar som klassificerats som osäkra skrivs bort från balansräkningen när kreditförlusten anses vara konstaterad vilket är när konkursförvaltaren lämnat uppskattning om utdelning i konkurs, ackordsförslag antagits eller fordran eftergivits på annat sätt.

Efter bortskrivning redovisas lånefordringarna inte längre i balansräkningen.

Återvinning på tidigare redovisade bortskrivningar redovisas som en minskning av kreditförluster på resultatraden Kreditförluster netto.

lanspråktagen pant

Övertagen egendom för skyddande av lånefordran värderas till enligt lägsta värdets princip, d v s det lägre beloppet av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet.

Övertagen egendom redovisas under samma tillgångspost som egendom av motsvarande slag som förvärvats på annat sätt. Intäkter och kostnader som avser övertagen egendom fördelas på motsvarande sätt som andra intäkter och kostnader i resultaträkningen.

För fastigheter som sparbanken övertagit för att skydda en fordran redovisas hyresintäkter under övriga rörelseintäkter och driftskostnader under övriga rörelsekostnader. Övertagen egendom, se not 20, kommer att avyttras när tillfälle ges.

Materiella tillgångar

Ägda tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma sparbanken till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Materiella anläggningstillgångar som består av delar med olika nyttjandeperioder behandlas som separata komponenter av materiella anläggnings-tillgångar.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med

tillgången kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer.

Avgörande för bedömningen när en tillkommande utgift läggs till anskaffningsvärdet är om utgiften avser utbyten av identifierade komponenter, eller delar därav, varvid sådana utgifter aktiveras. Även i de fall ny komponent tillskapats läggs utgiften till anskaffningsvärdet.

Eventuella oavskrivna redovisade värden på utbytta komponenter, eller delar av komponenter, utstrangeras och kostnadsförs i samband med utbytet. Reparationer kostnadsförs löpande.

Avskrivningsprinciper

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod, mark skrivs inte av.

Sparbanken tillämpar komponentavskrivning på rörelsefastigheter, vilket innebär att komponenternas bedömda nyttjandeperiod ligger till grund för avskrivningen. För övriga materiella anläggningstillgångar anser sparbanken att det inte finns några separata komponenter med väsentligt olika avskrivningsperioder.

Beräknade nyttjandeperioder;

5-12 år Maskiner och andra tekniska anläggningar
3-10 år Inventarier, verktyg och installationer

Rörelsefastigheterna består av ett antal komponenter med olika nyttjandeperioder.

Huvudindelningen är byggnader och mark. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms som obegränsad.

Byggnaderna består emellertid av flera komponenter vars nyttjandeperioder varierar.

Nyttjandeperioderna har bedömts variera mellan 10 – 100 år på dessa komponenter.

Följande huvudgrupper av komponenter har identifierats och ligger till grund för avskrivningen på byggnader:

År:	Komponenter:
50 - 100	Nybyggnad av stomme
20 - 50	Förbättring av stomme, kompletteringar
20 - 40	Installationer, värme, el, ventilation mm.
10 - 15	Nya eller förbättrade inre ytor
20 - 40	Nya eller förbättrade yttre ytor

Använda avskrivningsmetoder och tillgångarnas restvärden och nyttjandeperioder omprövas vid varje års slut.

Nedskrivning av materiella tillgångar

Nedskrivningsprövning

De redovisade värdena för företagets tillgångar prövas vid varje balansdag för att bedöma om det finns indikation på nedskrivningsbehov. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas enligt IAS 36 tillgångens återvinningsvärde.

Återvinningsvärde är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde.

Vid beräkningen av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången.

Återföring av nedskrivningar

En nedskrivning reverseras om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkning av återvinningsvärdet.

En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts.

Ersättning till anställda

Pensionering

Huvuddelen av medarbetarna omfattas av kollektivavtalad pension enligt BTP-planen (Bankernas tjänstepension), Från 1 februari 2013 gäller ett nytt pensionsavtal för bankernas tjänstepension, BTP. Det innebär att det nu finns två pensionsplaner BTP1 och BTP2. BTP1 är en anpassning till de villkor som råder inom andra branscher och är ett premiebaserat system. Sparbanken har valt att fortsätta med enbart BTP2, vilket är en förmånsbaserad pensionsplan.

Sparbankens pensionsplaner för kollektivavtalade tjänstepensioner är tryggnade genom försäkringsavtal med Sparinstitutens Pensionskassa (SPK).

Enligt IAS 19 är en avgiftsbestämd plan för ersättningar efter avslutad anställning enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och inte har någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter om den juridiska enheten inte har tillräckliga tillgångar för att betala alla ersättningar till anställda som hänför sig till anställdas tjänstgöring under innevarande period och tidigare.

En förmånsbestämd pensionsplan definieras som annan plan för ersättningar efter avslutad anställning än avgiftsbestämd plan.

Pensionsplanen för sparbankens anställda har bedömts vara en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Sparbanken har dock gjort bedömningen att UFR 6 Pensionsplaner som omfattar flera arbetsgivare är tillämplig även för sparbankens pensionsplan hos SPK.

Sparbanken saknar tillräcklig information för att möjliggöra en redovisning i enlighet med IAS 19, och redovisar därför dessa pensionsplaner som avgiftsbestämda.

Sparbankens förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt sparbanken under en period. Premier betalas till SPK baserat på aktuell lön.

Sparbanken har utöver de kollektivavtalade tjänstepensionerna också i särskilt avtal utfäst till viss anställd att den anställde kan avsluta sin

tjänstgöring vid en tidigare tidpunkt än 65 års ålder och om en ytterligare ersättning än den som den som den kollektivavtalade pensionsförmånen då ger. För pensioner i egen regi dvs när pensioneringen inte tryggats genom försäkring utan avsättning, sker redovisning i egen balansräkning. Företagets förpliktelser att i framtiden utbetala pension har i balansräkningen värderats till nuvärdet av företagets framtida förväntade pensionsutbetalningar (kapitalvärdet). Beräkningen bygger på antaganden om bl.a. nuvarande lönenivå och i vilken grad som pensionen intjänats. De försäkringstekniska grunderna för beräkning av kapitalvärdet bygger på de av Finansinspektionen (FI) fastställda föreskrifter. Dessa föreskrifter innehåller bl.a. instruktioner om valet av diskonteringsränta mm. Årets kostnader för dessa försäkringspremier framgår av not 10.

Kapitalförsäkringarna hos Swedbank Robur avser tidigare anställd personal. Premieinbetalning har upphört. Förändring avser värdeförändring inom försäkringarna vilket även framgår av not Aktier och andelar. Förväntade utbetalningar framgår av not Avsättning till pensioner.

Ersättningar vid uppsägning

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas endast om företaget är bevisligen förpliktigt, utan realistisk möjlighet till tillbakadragande, av en formell detaljerad plan att avsluta en anställning före den normala tidpunkten. När ersättningar lämnas som ett erbjudande för att uppmuntra frivillig avgång, redovisas en kostnad om det är sannolikt att erbjudandet kommer att accepteras och antalet anställda som kommer att acceptera erbjudandet tillförlitligt kan uppskattas.

Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls. En avsättning redovisas för den förväntade kostnaden för vinstandels- och bonusbetalningar när banken har en gällande rättslig eller informell förpliktelse att göra sådana betalningar till följd av att tjänster erhållits från anställda och förpliktelsen kan beräknas tillförlitligt.

Avsättningar

En avsättning skiljer sig från andra skulder genom att det råder ovisshet om betalningstidpunkt eller beloppets storlek för att reglera avsättningen. En avsättning redovisas i balansräkningen när sparbanken har en befintlig legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Avsättningar görs med ett belopp som är den bästa uppskattningen av det som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen.

Eventualförpliktelser (ansvarsförbindelser)

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

Not 3 Risker

I sparbankens verksamhet uppstår olika typer av finansiella risker som kreditrisker, marknadsrisker, likviditetsrisker och operativa risker. I syfte att begränsa och kontrollera risktagandet i verksamheten har sparbankens styrelse, som ytterst ansvarig för den interna kontrollen i sparbanken, fastställt policier och instruktioner för kreditgivningen och den övriga finansverksamheten.

Sparbankens styrelse har det övergripande ansvaret för sparbankens riskhantering. Banken skall upprätthålla en låg riskprofil karakteriserad av en väldiversifierad kreditportfölj, begränsade risker på de finansiella marknaderna och en låg operativ risknivå. Styrelsen har i särskild instruktion inom vissa ramar delegerat ansvaret till olika andra funktioner. Dessa i sin tur rapporterar regelbundet till styrelsen.

Sparbankens riskhantering syftar till att identifiera och analysera de risker som sparbanken har i sin verksamhet och att för dessa sätta lämpliga begränsningar (limiter) och försäkra att det finns kontroll på plats. Riskerna bevakas och kontroller görs löpande att limiter inte överskrids. Riskpolicier och riskhanteringssystem går igenom regelbundet för att kontrollera att dessa är korrekta och t ex återspeglar gällande marknadsvillkor samt produkter och tjänster som erbjuds.

Genom utbildning och tydliga processer skapar sparbanken förutsättningar för en god riskkontroll, där varje anställd förstår sin roll och sitt ansvar.

I sparbanken finns en samlad funktion för självständig riskkontroll direkt underställd verkställande direktören vars uppgift är att analysera utvecklingen av riskerna samt vid behov föreslå ändringar i styrdokument och processer.

Redogörelse för bankens risker och osäkerhetsfaktorer framgår i förvaltningsberättelsen.

Kreditrisk

Med kredit-/motpartsrisik avses risken att sparbanken inte erhåller betalning enligt överenskommelse och/eller kommer att göra en förlust på grund av motpartens oförmåga att infria sina förpliktelser. Detta omfattar också den risk som sparbanken tar på sig när sparbanken ställer ut finansiella garantier för att garantera en tredje parts betalningsfullgörande till innehavaren av den finansiella garantin. Till denna risk räknas också den risk som sparbanken har i förmedlade lån till Swedbank Hypotek. Den bakomliggande transaktionen kan avse en kredit, en garanti, ett värdepapper eller ett derivatinstrument.

Styrelsen har det övergripande ansvaret för sparbankens kreditriskexponering. Styrelsen har i särskild instruktion inom vissa ramar delegerat ansvaret till olika kreditdelegationer.

Kreditdelegationerna rapporterar regelbundet till styrelsen.

Sparbankens kreditgivning präglas av högt uppställda mål med avseende på etik, kvalitet och kontroll. En genomgående princip är bl a att alla kreditbeslut i sparbanken normalt fattas med systemstöd och får ärendet avslagsstatus görs beslut av minst två personer. Trots att kreditrisken utgör sparbankens största riskexponering är sparbankens kreditförluster i förhållande till utestående kreditvolym jämförelsevis små.

Den avgörande bedömningsgrunden för sparbankens kreditgivning, som utifrån låntagarnas hemvist är geografiskt hänförliga till sparbankens

verksamhetsområde, är låntagarnas återbetalningsförmåga. För att ytterligare minska risken är merparten av sparbankens krediter dessutom säkerställda med pantbrev i fastigheter och andra bankmässiga säkerheter.

Sparbanken strävar efter en god riskspridning. För att begränsa kredit- och motpartsrisker i sparbankens värdepappersportfölj tillåts endast placeringar inom vissa beloppsmässiga ramar och endast i värdepapper med hög kreditvärdighet.

Större kreditengagemang (kredittagarens samtliga egna förbindelser och ansvarsförbindelser) omprövas minst en gång årligen i behörig kreditbeviljande instans. För större företagsengagemang tillämpas riskklassificering i samband med nybeviljning av kredit och i samband med den årliga omprövningen. Riskklassificeringssystemet innebär att krediterna klassificeras i olika riskklasser beroende på risken för obestånd och risken vid ett eventuellt obestånd.

Sparbankens rutiner för övervakning av förfallna betalningar och oregrerade fordringar syftar till att minimera kreditförlusterna genom en tidig upptäckt av betalningsproblem hos kredittagarna och en åtföljande snabb handläggning av förekommande kravärenden. Övervakningen sker med stöd av ett särskilt kravsystem som med automatik bevakar och påminner om när kravåtgärd är erforderlig.

Sparbankens kreditriskexponering brutto och netto samt koncentrationer med avseende på motparter samt lånefordringar per kategori av låntagare visas i tabeller nedan.

Kreditriskexponering brutto och netto 2016

Belopp i tkr	Kreditrisk- exponering (före nedskrivning)	Nedskriv- ning/ Avsättning	Redovisat värde	Värde av säkerheter	Kreditrisk- exponering med hänsyn till säkerheter
Krediter¹ mot säkerhet av:					
Statlig och kommunal borgen ²	9.313	0	9.313	9.313	0
Pantbrev i villa- och fritidsfastigheters ³	1.124.360	4.145	1.120.215	1.081.179	39.036
Pantbrev i flerfamiljsfastigheter ⁴	253.984	0	253.984	237.974	16.009
Pantbrev i jordbruksfastigheter	610.973	1.600	609.373	589.475	19.898
Pantbrev i andra näringsfastigheter	335.475	0	335.475	332.214	3.261
Företagsinteckning	222.960	25.000	197.960	194.016	3.944
Övriga ⁵	194.922	590	194.332	27.219	167.103
varav: kreditinstitut	811	0	811	811	0
Summa	2.751.987	31.335	2.720.652	2.471.391	249.261

Värdepapper/placeringar

Emittent / Motpart					
- S&P rating AAA	262.357		262.357		
- S&P rating AA	0		0		
- S&P rating A	20.144		20.144		
- S&P rating BBB eller lägre	9.983		9.983		
- Utan rating	94.836		94.836		
- Strukturerade produkter	0		0		
- Innestående hos kreditinstitut	362.387		362.387		
Summa	749.707		749.707		749.707
Åtaganden	357.460		357.460		357.460
Utställda lånelöften	109.120		109.120		109.120
Utställda finansiella garantier	35.162		35.162	4.344	30.818
Summa	501.742		501.742	4.344	497.398
Total kreditriskexponering	4.003.436	31.335	3.972.101	2.475.734	1.496.366

¹ Med kredit avses fordringar och andra placeringar i värdepapper, dock ej aktier, i balansräkningen samt kreditåtaganden utanför balansräkningen, exempelvis, garantier och borgensåtaganden. Säkerheterna är upptagna till bedömda marknadsvärden vid utlåningstillfället eller senare uppdatering.

² inklusive krediter till stat och kommun

³ inklusive bostadsrätter

⁴ inklusive bostadsrättsföreningar

⁵ inklusive krediter utan säkerhet samt ej utnyttjade krediter i räkning

Kreditriskexponering brutto och netto 2015

Belopp i tkr	Kreditrisk- exponering (före nedskrivning)	Nedskriv- ning/ Avsättning	Redovisat värde	Värde av säkerheter	Kreditrisk- exponering med hänsyn till säkerheter
Krediter⁶ mot säkerhet av:					
Statlig och kommunal borgen ⁷	10.101	0	10.101	10.101	0
Pantbrev i villa- och fritidsfastigheters ⁸	950.739	2.723	948.016	930.963	17.053
Pantbrev i flerfamiljsfastigheters ⁹	217.616	0	217.616	200.459	17.157
Pantbrev i jordbruksfastigheter	524.685	1.600	523.085	504.942	18.143
Pantbrev i andra näringsfastigheter	341.081	0	341.081	337.205	3.876
Företagsinteckning	237.333	28.149	209.184	206.197	2.987
Övriga ¹⁰	280.711	838	279.873	25.102	254.771
varav: kreditinstitut	809	0	809	809	0
Summa	2.562.266	33.310	2.528.956	2.214.969	313.987

Värdepapper/placeringar

Emittent / Motpart					
- S&P rating AAA	313.044		313.044		
- S&P rating AA+	0		0		
- S&P rating A+	20.093		20.093		
- S&P rating A-	10.042		10.042		
- Utan rating	57.473		57.473		
- Strukturerade produkter	0		0		
- Innestående hos kreditinstitut	329.902		329.902		
Summa	730.554		730.554		730.554
Åtaganden	273.842		273.842		273.842
Utställda lånelöften	108.514		108.514		108.514
Utställda finansiella garantier	40.939		40.939	9.940	30.999
Summa	423.295		423.295	9.940	413.355
Total kreditriskexponering	3.716.115	33.310	3.682.805	2.224.909	1.457.896

⁶ Med kredit avses fordringar och andra placeringar i värdepapper, dock ej aktier, i balansräkningen samt kreditåtaganden utanför balansräkningen, exempelvis, garantier och borgensåtaganden. Säkerheterna är upptagna till bedömda marknadsvärden vid utlåningstillfället eller senare uppdatering.

⁷ inklusive krediter till stat och kommun

⁸ inklusive bostadsrätter

⁹ inklusive bostadsrättsföreningar

¹⁰ inklusive krediter utan säkerhet samt ej utnyttjade krediter i räkning

Lånefordringar, kreditkvalitet

Kreditkvalitet

Sparbanken följer löpande och rapporterar kreditgivningen på företagsengagemang enligt särskilda riktlinjer för att säkerställa kreditkvaliteten i banken. Ett centraliserat scoringsystem är inbyggt i kreditberedningssystemet för att bedöma kvaliteten i engagemangen. Med hjälp av scoringverktyget är bankens företagsutlåning fördelad enligt parametrarna Risk för fallissemang och Risk vid obestånd. Scoringverktyget tar hänsyn till företagets nyckeltal, extern skötsamhet (UC) samt intern skötsamhet.

På företagssidan följer banken kvartalsvis upp exponerat belopp i banken i riskklass 1-5. Bankens företagsutlåning är 86 % (90 %) exponerad i riskklass 2-5 dvs. med låg till medel risk.

För privata engagemang används ett scorings-system anpassat för att säkerställa kvaliteten på nybeviljade krediter till privatpersoner. Både internt och externt beteende vägs ihop för att få fram ett risktal. Scoringsystemen för både privat och

företag används även av Swedbank samt andra fristående sparbanker.

Beräkningsmetoderna och antalet förfallna krediter visar att sparbanken har en god kreditkvalitet både inom företag och privat segmentet.

Sparbanken följer årligen upp och rapporterar kreditgivningen på privatsidan med fördelning av utbetald volym i scoringpoäng. Under 2016 har banken utbetalt 94 % i bättre scoringpoäng dvs låg till medel risk. Det innebär att nyflödet av privatkrediter är av god kvalitet.

Lånefordringar , kreditkvalitet

Privatpersoner

Nyutlåning	Låg till medel risk
2016	94 %
2015	93 %
2014	92 %
2013	88 %
2012	92 %
2011	88 %

Oreglerade och osäkra fordringar

Åldersanalys

Belopp i tkr.

Åldersanalys, förfallna/obetalda men ej nedskrivna lånefordringar	2016	2015
Fordringar förfallna < 1 mån	283	75
Fordringar förfallna >= 1 mån till < 1 år	3.158	668
Fordringar förfallna >= 1 år till < 4 år	0	0
Fordringar förfallna >= 4 år	0	0
Summa utestående kapitalskuld	3.441	743

Följande faktorer beaktar sparbanken för att bestämma om tillgången är osäker:

Kredittagaren uppvisar nedsatt betalningsförmåga eller att krediterna rapporteras som oreglerade fordringar, samt att lämnad säkerhet inte med god marginal täcker total skuld, upplupna räntor och kostnader. Erhållna säkerheter eller andra former av kreditförstärkning har inte krävts in från berörda kunder.

Med oreglerade lånefordringar avses fordringar som förfallit till betalning >90 dagar.

Lånefordringar per kategori av låntagare	2016	2015
Lånefordringar, brutto		
-offentlig sektor	0	0
-företagssektor	852.096	863.498
-hushållssektor	1.893.705	1.691.323
<i>varav personliga företagare</i>	795.373	734.791
-övriga	6.186	7.445
Summa	2.751.987	2.562.266

varav:

Oreglerade lånefordringar som ingår i osäkra lånefordringar		
-företagssektor	31.532	28.101
-hushållssektor	11.157	6.035
Oreglerade lånefordringar som inte ingår i osäkra lånefordringar och för vilken ränta intäktsförs	0	0
Osäkra lånefordringar		
-företagssektor	33.278	44.271
-hushållssektor	11.202	7.167

Avgår:		
Specifikation nedskrivningar för individuellt värderade fordringar		
-företagssektor	25.000	28.149
-hushållssektor	6.134	4.959
Nedskrivningar för gruppvis individuellt värderade lånefordringar		
-hushållssektor	202	202
Lånefordringar, nettoredovisat värde		
-offentlig sektor	0	0.
-företagssektor	827.096	835.349
-hushållssektor	1.887.370	1.686.162
<i>varav personliga företagare</i>	790.483	732.006
-övriga	6.186	7.445
Summa	2.720.652	2.528.956

Marknadsrisk

Marknadsrisk är att risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadspriser. I finansiell verksamhet utgörs de viktigaste marknadsriskerna ränterisker, valutarisken och aktiekursrisk (prisrisk). I sparbankens fall utgör ränterisken och aktiekursrisk de övervägande marknadsriskerna.

Ränterisk definieras som risken för att marknadsvärdet på sparbankens fastförräntande tillgångar sjunker då marknadsräntan stiger. Graden av ränterisk, eller räntepreisrisk, ökar med åtagandets löptid. En annan form av ränterisk är inkomstrisken, d v s risken för att räntenettet försämras i ett förändrat ränteläge genom att räntebindningstiden är olika för tillgångar och skulder.

Valutarisk uppstår till följd av att tillgångar och skulder i samma utländska valuta storleksmässigt inte överensstämmer.

Aktiekursrisk är risken för att marknadsvärdet på en aktieplacering sjunker till följd av samhälls-ekonomiska faktorer.

Ränterisk

Ränterisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadsräntor. Ränterisk kan således dels bestå av förändring i verkligt värde, prisrisk, dels förändringar i kassaflöde, kassaflödesrisk. En betydande faktor som påverkar ränterisken är räntebindningstiden. Långa räntebindningstider motverkar kassaflödesrisken men ökar prisrisken. Kortare räntebindningstider motverkar prisrisken men ökar kassaflödesrisken.

I enlighet med sparbankens riskpolicy kontrolleras de finansiella riskerna i verksamheten med limiter. Styrelsen har fastställt att gränsen för hur stor bankens ränterisk får vara vid 2 % av bankens kapitalbas. Ett sätt att indikativt mäta ränterisken är den s k gap-analys, som återfinns nedan, som visar räntebindningstiderna för sparbankens tillgångar och skulder i balansräkningen samt poster utanför balansräkningen.

Analysen visar att vid en förändring av marknadsräntan med två procentenheter minskar/ökar räntenettet för kommande 12-månadersperiod med 5.300 tkr. Vid utgången av 2016 uppgick ränterisken till 0,91 % av kapitalbasen.

2016	Högst	Längre	Längre	Längre	Längre	Längre	Längre	Utan	Totalt
Räntebindnings-	1 mån	än 1	än	än	än	än	än	ränta	
tider för tillgångar		mån	3 mån	6 mån	1 år	3 år	5 år		
och skulder –		men	men	men	men	men			
Ränteexponering,		högst	högst 6	högst 1	högst 3	högst 5			
Belopp i Mkr		3 mån	mån	år	år	år			
Tillgångar									
Kassa								3,3	3,3
Belåningsbara stats-									
skuldförbindelser	25,1	40,2							65,3
Utlåning till									
kreditinstitut	341,7			20,0				9,6	371,3
Utlåning till									
allmänheten	2.260,8	395,8	2,2	8,5	44,2	9,2		0	2.720,7
Obligationer och									
andra räntebärande									
värdepapper	70,6	256,3							326,9
Övriga tillgångar								450,3	450,3
Summa	2.698,2	692,3	2,2	28,5	44,2	9,2	0	463,2	3.937,8
Skulder									
Skulder till								0	0
kreditinstitut									
Inlåning från									
allmänheten	2.840,6	168,5	111,5	9,1	2,2	1,1		17,8	3.150,8
Övriga skulder								22,9	22,9
Eget kapital								764,1	764,1
Summa skulder och									
eget kapital	2.840,6	168,5	111,5	9,1	2,2	1,1	0	804,8	3.937,8
Differens tillgångar									
och skulder	-142,4	523,8	-109,3	19,4	42,0	8,1	0,0	-341,7	
Kumulativ									
exponering	-142,4	381,5	272,2	291,6	333,6	341,7	341,7		

Räntenettorisik – genomslag på räntenettet under kommande tolv månadersperiod vid en ränteuppgång/-nedgång på 2 % på balansdagen utgör -5.300 tkr (föregående år -5.900 tkr).

2015	Högst	Längre	Längre	Längre	Längre	Längre	Längre	Utan	Totalt
Räntebindnings-	1 mån	än 1	än	än	än	än	än	ränta	
tider för tillgångar		mån	3 mån	6 mån	1 år	3 år	5 år		
och skulder –		men	men	men	men	men			
Ränteeponering,		högst	högst 6	högst 1	högst 3	högst 5			
Belopp i Mkr		3 mån	mån	år	år	år			
Tillgångar									
Kassa								2,5	2,5
Belåningsbara stats-			59,9						59,9
skuldförbindelser									
Utlåning till									
kreditinstitut	329,2							7,9	337,1
Utlåning till									
allmänheten	2.051,9	381,8	18,1	27,6	47,5	2,1		0	2.529,0
Obligationer och									
andra räntebärande									
värdepapper	49,7	291,0							340,7
Övriga tillgångar								366,8	366,8
Summa	2.430,8	732,7	18,1	27,6	47,5	2,1	0	377,2	3.636,0
Skulder									
Skulder till	11,9				2,0				13,9
kreditinstitut									
Inlåning från									
allmänheten	2.672,3	105,3	113,6	8,7	2,2	0,4		16,0	2.918,5
Övriga skulder								20,9	20,9
Eget kapital								682,7	682,7
Summa skulder och									
eget kapital	2.684,2	105,3	113,6	10,7	2,2	0,4	0	719,6	3.636,0
Differens tillgångar									
och skulder	-253,4	627,4	-95,5	16,9	45,3	1,7	0,0	-342,4	
Kumulativ									
exponering	-253,4	374,0	278,5	295,4	340,7	342,4	342,4		

Valutarisk

Valutarisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i valutakurser.

Sparbanken är exponerad för olika typer av valutarisker. Den främsta exponeringen har varit köp och försäljning i utländska valutor, där risken dels kan bestå av fluktuationer i valutan på det finansiella instrument, kund- eller leverantörsfakturan, dels valutarisken i förväntade eller kontrakterade betalningsflöden benämnd transaktionsexponering.

Sparbanken har avvecklat sin verksamhet med hantering av utländskvaluta i kassa.

Ett område som är utsatt för valutarisker är betalningsflöden i lån och placeringar i utländsk valuta (finansiell exponering).

I sparbankens resultaträkning ingår valutakursförändringar till 193 tkr (föregående år 96 tkr) i nettoresultat av finansiella transaktioner.

En generell höjning med 10 procentenheter av SEK gentemot andra utländska valutor påverkar sparbankens resultat marginellt.

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är risken för att risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från en aktie varierar på grund av förändringar i marknadspriser (oavsett om förändringarna orsakas av faktorer relaterade specifikt till den aktien eller dess emittent eller faktorer som påverkar alla liknande finansiella instrument som handlas med på marknaden).

En generell förändring med 1 procentenhet av aktiekurserna beräknas påverka sparbankens resultat före skatt med approximativt 446 tkr för året (föregående år 794 tkr) samt påverka eget kapital med 2.467 tkr (2.076 tkr).

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att sparbanken får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med sina finansiella skulder. Likviditetsrisk kan även uttryckas som risken för förlust eller försämrad intjäningsförmåga till följd av att sparbankens betalningsåtaganden inte kan fullgöras i rätt tid. Likviditetsrisker uppstår då tillgångar och skulder inklusive derivatinstrument har olika löptider.

Styrelsen ansvarar för att banken har en strategi för den löpande likviditetshanteringen och för att säkerställa att framtida likviditetsbehov tillgodoses både vid normala förhållanden och i krissituationer. Likviditeten bevakas löpande av bankens ekonomichef och stresstester genomförs. Banken strävar efter en effektiv förvaltning av bankens likviditet förenat med ett begränsat risktagande.

För att minska likviditetsrisken skall banken ha en god likviditetsberedskap för att möta förutsedda och oförutsedda betalningsflöden.

Detta sker genom att banken löpande upprätthåller:

- En likviditetsreserv
- Stabila finansieringskällor
- Beredskapsplan för ansträngda likviditetslägen

Likviditetsreserven utgörs av medel som kan användas för att säkra bankens kortsiktiga betalningsförmåga.

Likviditetsreserven får vid varje tillfälle inte understiga 10 % av bankens inlåning från allmänheten.

Per 2016-12-31 bestod likviditetsreserven av 707.614 tkr inestående på konto samt säkerställda bostadsobligationer och övriga värdepapper. Placeringar i andra likviditetsskapande åtgärder uppgick till 436.312 tkr. Banken har upprättat en beredskapsplan för eventuell likviditetskris, där händelser som verkställer planen samt åtgärder som kan verkställas är definierade.

Sparbankens riskhantering fokuserar här på att skapa likviditetsresurser och på portföljstrukturer. Det innebär att placeringar endast görs i likvida värdepapper, d v s värdepapper som handlas på en fungerande marknad. Likviditeten bevakas löpande och stresstester utförs för olika scenarios. Sparbankens likviditetsexponering med avseende på återstående löptider på tillgångar och skulder framgår av tabellen nedan. Även den kassaflödesanalys, som finns intagen på annat ställe i årsredovisningen, belyser sparbankens likviditetssituation.

Tillgångar med förväntad återvinningstid mellan ett år till 5 år uppgår till 888,2 Mkr (811,3 mkr) och skulder uppgår till 3,8 Mkr (2,7 mkr).

2016

Likviditetsexponering Kontraktuellt återstående löptid (Odiskonterade värde)	På an- fordran	Odiskonterade kassaflöden – Kontraktuellt återstående löptid					Utan löptid	Förväntad tidpunkt för åter- vinning > 12 mån	Totalt
		Högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Längre än 5 år			
Belopp i Mkr									
Tillgångar									
Kassa						3,3		3,3	
Belåningsbara									
Statsskuld förbindelser mm				65,0			65,0	65,0	
Utlåning till kreditinstitut	351,3		20,0					371,3	
Utlåning till allmänheten	167,1	79,8	151,6	596,1	2,571,5		3.167,6	3.566,1	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		0,6	101,9	227,1			227,1	329,6	
Övriga tillgångsposter						450,3		450,3	
Summa tillgångar	518,4	80,4	273,5	888,2	2.571,5	453,6	3.459,7	4.785,6	
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	1,0							1,0	
Inlåning från allmänheten	2.817,9	212,6	111,6	3,8		9,0	3,8	3.154,9	
Övriga skuldposter och eget kapital						770,6		770,6	
Summa skulder	2.818,9	212,6	111,6	3,8		779,6	3,8	3.926,5	
Skillnad redovisade tillgångar och skulder	-2.300,5	-132,2	161,9	884,4	2.571,5	-326,0			

2015

Likviditetsexponering Kontraktuellt återstående löptid (Odiskonterade värde)	På an- fordran	Odiskonterade kassaflöden – Kontraktuellt återstående löptid				Utan löptid	Förväntad tidpunkt för åter- vinning > 12 mån	Totalt
		Högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 5 år	Längre än 5 år			
Belopp i Mkr								
Tillgångar								
Kassa						2,5		2,5
Belåningsbara								
Statsskuldssamband mm		0,1	0,2	60,1			0,3	60,4
Utlåning till kreditinstitut	337,1							337,1
Utlåning till allmänheten	135,3	51,0	217,6	478,6	2,494,8		2.973,4	3.377,3
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		20,7	51,7	272,6			272,6	345,0
Övriga tillgångsposter						366,8		366,8
Summa tillgångar	472,4	71,8	269,5	811,3	2.494,8	369,3	3.246,3	4.489,1
Skulder								
Skulder till kreditinstitut	11,9		2,0					13,9
Inlåning från allmänheten	2.639,7	171,6	111,6	2,7		8,8	2,7	2.934,4
Övriga skuldposter och eget kapital						703,6		703,6
Summa skulder	2.651,6	171,6	113,6	2,7		712,4	2,7	3.651,9
Skillnad redovisade tillgångar och skulder	-2.179,2	-99,8	155,9	808,6	2.494,8	-343,1		

Operativa risker

Med operativ risk avses risken för att fel eller brister i administrativa rutiner leder till oväntade ekonomiska eller förtroendemässiga förluster.

Dessa kan exempelvis orsakas av bristande intern kontroll, bristfälliga system eller teknisk utrustning. Även risken för oegentligheter, internt eller externt, ingår i den operativa risken.

De operativa riskerna motverkas genom intern kontroll.

Upprätthållandet av en god intern kontroll är en ständigt pågående process i sparbanken, som bl a omfattar

- kravet på att det skall finnas ändamålsenliga rutiner och instruktioner,
- klart definierad ansvars- och arbetsfördelning för medarbetarna,
- IT-stöd i form av ekonomi-, kredit och inlåningssystem med inbyggda maskinella avstämningar och kontroller,
- behörighetssystem,
- interna informations- och rapporteringssystem för att bl a tillgodose ledningens krav på information om exempelvis sparbankens riskexponering, samt
- informationssäkerhet och fysisk säkerhet för att skydda sparbankens och kundernas tillgångar.

Not 4	Räntenetto	2016	2015
	Belopp i tkr		
Ränteintäkter			
	Utlåning till kreditinstitut	47	108
	Utlåning till allmänheten	60.343	63.198
	Räntebärande värdepapper	1.600	2.498
	Övriga	324	15
	Summa	62.314	65.819
Varav:	ränteintäkt från finansiella poster ej värderade till verkligt värde	58.608	61.326
	ränteintäkt från osäkra fordringar	2.059	1.887
Räntekostnader			
	Skulder till kreditinstitut	1.266	93
	Inlåning från allmänheten	5.727	6.339
	Övriga	72	1.008
Varav:	<i>kostnad för insättningsgaranti och resolutionsavgift</i>	2.267	3.056
	Summa	7.065	7.440
Varav:	räntekostnad från finansiella poster ej värderade till verkligt värde	4.798	4.384
	Räntenetto	55.249	58.379
	Räntemarginal	1,40 %	1,62 %
	Totala ränteintäkter i % av medelomslutning (MO) minus totala räntekostnader i % av MO exklusive genomsnittligt eget kapital och obeskattade reserver		
	Placeringsmarginal	1,45 %	1,67 %
	Räntenetto i % av MO		
Not 5	Erhållna utdelningar	2016	2015
	Belopp i tkr		
	Swedbank AB	11.984	12.031
	Övriga	1.542	1.268
	Summa	13.526	13.299
Not 6	Provisionsintäkter	2016	2015
	Belopp i tkr		
	Betalningsförmedlingsprovisioner	6.254	6.491
	Utlåningsprovisioner	13.603	11.527
	Inlåningsprovisioner	2.130	1.656
	Provisioner avseende utställda finansiella garantier	258	357
	Värdepappersprovisioner	11.077	11.284
	Övriga provisioner	5.346	5.185
	Summa	38.668	36.500
Not 7	Provisionskostnader	2016	2015
	Belopp i tkr		
	Betalningsförmedlingsprovisioner	2.824	2.813
	Värdepappersprovisioner	1.823	1.863
	Summa	4.647	4.676

Not 8	Nettoreultat av finansiella transaktioner	2016	2015
	Belopp i tkr		
	Aktier/andelar	3.086	-3.784
	Andra finansiella instrument	2.099	-900
	Valutakursförändringar	193	96
		5.378	-4.588
	Nettoförlust uppdelat per värderingskategori		
	Fair Value Option (FVO)		
	Orealiserat resultat finansiella tillgångar till verkligt värde	3.193	-5.919
	Realiserat resultat finansiella tillgångar till verkligt värde	1.992	1.235
	Summa	5.185	-4.684
	Available for sale, Eget kapital instrument (AFS)		
	Realiserat resultat finansiella tillgångar som kan säljas	0	0
Not 9	Övriga rörelseintäkter	2016	2015
	Belopp i tkr		
	Intäkter från rörelsefastigheter	1.295	1.120
	Intäkter från övertagna fastigheter	2.546	2.544
	Övriga	1.262	1.129
	Summa	5.103	4.793
	Intäkter på icke uppsägningsbara hyresbetalningar fördelas:		
	Inom ett år	3.690	3.636
	Mellan ett år och fem år	2.513	4.138
	Längre än fem år	108	215
	Summa	6.311	7.989
Not 10	Allmänna administrationskostnader	2016	2015
	Belopp i tkr		
	Personalkostnader		
	löner och arvoden	18.281	18.297
	sociala avgifter	5.911	5.864
	kostnad för pensionspremier	4.919	4.646
	andra pensionskostnader	626	1.145
	avsättning till vinstandelar, inkl sociala avgifter	3.513	3.997
	övriga personalkostnader	1.823	2.300
	Summa personalkostnader	35.073	36.249
	Övriga allmänna administrationskostnader		
	hyror och andra lokalkostnader	932	922
	IT-kostnader	9.119	8.109
	konsulttjänster	690	659
	revision	1.003	966
	porto och telefon	590	577
	fastighetskostnader	3.849	3.354
	övriga	1.038	1.065
	Summa övriga allmänna administrationskostnader	17.221	15.652
	Summa	52.294	51.901
	Löner, andra ersättningar och sociala kostnader		
	Sparbankens ledning		
	löner och ersättningar	5.400	4.914
	sociala kostnader	1.735	1.568
	Summa	7.135	6.482
	Övriga anställda		
	löner och ersättningar	17.974	18.788
	sociala kostnader	5.467	5.663
	Summa	23.441	24.451

Ledande befattningshavares ersättningar

Information enligt FFFS 2014:22 samt 2011:1 finns på vår hemsida: www.laholmssparbank.se

Berednings- och beslutsprocess för löner och arvoden

Valberedning, utsedd vid årsstämman, föreslår storleken på arvoden till styrelsen.

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt sparbanksstämmans beslut. Särskilt arvode utgår för kommittéarbete.

Arbetsgagarrepresentanter erhåller styrelsearvode men ej mötesarvode.

Styrelsen beslutar om ersättningar till verkställande direktören efter att förslag bearbetats i arbetsutskott.

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, pension och övrig rörlig ersättning.

Med andra ledande befattningshavare avses de 3 personer som tillsammans med verkställande direktören utgör sparbankens ledningsgrupp.

Löner och ersättningar till styrelse och ledande befattningshavare

2016	Grundlön/ Styrelse arvode	Förmåner och övriga ersättningar	Pensions- kostnad	Vinstandels stiftelse	Summa
Johansson Ingemo, ordförande	194				194
Persson Lars-Göran, VD	1.453	198	1.164	30	2.845
Påhlsson Staffan	121				121
Bengtsson Charles	82				82
Cronqvist Erling	72				72
Eliasson Gunmarie	35				35
Hantoft Erik	79				79
Müller-Uri Ingmarie	72				72
Olsson Dan	35				35
Olsson Gert-Ove	84				84
Andra ledande befattningshavare, 3 st	2.539	310	941	96	3.886
Summa	4.766	508	2.105	126	7.505

2015	Grundlön/ Styrelse arvode	Förmåner och övriga ersättningar	Pensions- kostnad	Vinstandels stiftelse	Summa
Johansson Ingemo, ordförande	230				230
Persson Lars-Göran, VD	1.384	190	1.729	30	3.333
Påhlsson Staffan	117				117
Bengtsson Charles	81				81
Cronqvist Erling	83				83
Eliasson Gunmarie	35				35
Hantoft Erik	84				84
Müller-Uri Ingmarie	85				85
Olsson Dan	35				35
Olsson Gert-Ove	83				83
Andra ledande befattningshavare, 3 st	2.121	265	769	90	3.246
Summa	4.338	456	2.498	120	7.412

Av sparbankens pensionskostnader avser 1.164 tkr (1.728 tkr) sparbankens styrelse och VD, som uppgår till 10 (10) personer. Sparbankens utestående pensionsförpliktelser täcks genom försäkringsavtal eller genom avsättning i balansräkningen.

Vinstandelar och rörlig ersättning

Underlaget för utbetalning av vinstandelar utarbetas tillsammans med personalen och utgörs

av personliga mål som sammanställs till totalmål för sparbanken.

Dessa totalmål fastställs av styrelsen. Nivån på vinstandelar är kopplade till bankens resultat. Beloppet utbetalas generellt till alla anställda efter uppnådda mål uppsatta av styrelsen. Vinstandelar är ej pensionsgrundande.

Övriga förmåner och ersättningar avser rörlig lön, bilersättningar och ränteförmån.

Pensioner		
Pensioner m m till ledande befattningshavare	2016	2015
Till VD		
premier för pensionsförsäkring	538	583
förändring av pensionsavtal	626	1.145
Summa	1.164	1.728

Pensionsåldern för ledande befattningshavare är 65 år. Pensionen kan tidigareläggas enligt kollektivavtal och uppgår till 62-72% av lönen. Till verkställande direktören utgår grundpension i nivå med övriga anställda. Pensionsåtagande för verkställande direktören avseende ålderspension från 61 års ålder intill 65 års ålder med 72 % av lönen enligt BTP-planen vid avgången pensionsmedförande lön.

Avgångsvederlag

För VD finns avtal som innebär att från bankens sida gäller en uppsägningstid på 12 månader och från VD:s sida 6 månader.

Om banken säger upp avtalet skall banken förutom lön under uppsägningstiden utbetala ett avgångsvederlag motsvarande en årslön.

Om banken ingår en fusion har VD rätt att vid egen uppsägning utöver lön under uppsägningstiden, 6 månader, erhålla ett avgångsvederlag motsvarande 18 månadslöner.

Lån till ledande befattningshavare	2016	2015
Ledande befattningshavares lån i företaget		
verkställande direktör	0	0
styrelseledamöter	9.758	10.841
Summa	9.758	10.841

Merparten av krediterna avser lån med fullgod säkerhet. Vissa lån ligger över belåningsvärdet. Lånevillkoren överensstämmer med dem som normalt tillämpas vid kreditgivning till allmänheten eller övrig personal.

Medelantal anställda	2016	2015
Totalt i sparbanken	38	38
varav kvinnor	25	24
varav män	13	14

Könsfördelning bland ledande befattningshavare

Styrelsen		
antal kvinnor	3	3
antal män	6	6
Övriga ledande befattningshavare inkl verkställande direktören		
antal kvinnor	3	3
antal män	1	1

Arvode och kostnadsersättning till revisorer	2016	2015
KPMG AB		
revisionsuppdrag	403	388
revisionsverksamhet	0	0
skatterådgivning	0	0
andra uppdrag	0	0

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Revisionsverksamhet avser arbetsuppgifter som det ankommer på sparbankens revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranletts

av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter. Skatterådgivning avser rådgivning avseende skattefrågor.

Not 11	Övriga rörelsekostnader	2016	2015
	Belopp i tkr		
	Driftskostnader för övertagna fastigheter	419	393
	Avgifter till centrala organisationer	2.122	2.231
	Försäkringskostnader	604	550
	Säkerhetskostnader	486	643
	Marknadsföringskostnader	2.726	1.738
	Övriga rörelsekostnader	337	262
	Summa	6.694	5.817

Not 12	Kreditförluster, netto	2016	2015
	Belopp i tkr		
	Specifik nedskrivning för individuellt värderade lånefordringar		
	Årets bortskrivning för konstaterade kreditförluster	-1.944	-5.324
	Återförda tidigare gjorda nedskrivningar för kreditförluster som i årets bokslut redovisas som konstaterade förluster	1.490	4.743
	Årets nedskrivning för kreditförluster	-4.255	-10.442
	Inbetalt på tidigare konstaterade kreditförluster	426	362
	Återförda ej längre erforderliga nedskrivningar för kreditförluster	4.740	11.217
	Årets nettokostnad för individuellt värderade lånefordringar	457	556
	Gruppvis nedskrivning för individuellt värderade lånefordringar		
	Avsättning för gruppvis nedskrivning	0	0
	Årets nettokostnad för gruppvis värderade lånefordringar	0	0
	Årets nettokostnad för kreditförluster	457	556

Årets nedskrivning avseende kreditförluster hänför sig till fordringar på allmänheten.

Not 13	Bokslutsdispositioner	2016	2015
	Belopp i tkr		
	Återföring av periodiseringsfond	0	23.100
	Skillnad mellan bokförd avskrivning och avskrivning enligt plan		
	Inventarier	-20	14
	Fastighet	414	299
	Summa	394	23.413

Not 14	Skatter	2016	2015
	Belopp i tkr		
	Redovisat i resultaträkningen, resultat före skatt	53.808	68.704
	Aktuell skattekostnad (-)		
	Periodens skattekostnad	8.272	11.370
	Justering av skatt hänförlig till tidigare år	0	0
	Uppskjuten skattekostnad (-)		
	Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	1.011	-1.528
	Totalt redovisad skattekostnad	9.283	9.842
	Skattekostnad, 22 % på resultat före skatt	11.838	15.114
	Skillnad	-2.555	-5.272

Skillnaden består av följande poster		2016		2015
Skatteeffekt av:	%		%	
Ej skattepliktiga intäkter	-7,3	-3.920	-5,9	-4.063
Ej avdragsgilla kostnader	0,7	354	0,5	319
Uppskjuten skattefordran	0,9	464	-0,5	-319
Uppskjuten skatteskuld	1,0	547	1,8	-1.209
Skatt avseende tidigare år		0		0
Summa		-4,8		-5.272
Redovisat i balansräkningen				
Aktuell skattefordran		6.247		251
Aktuell skatteskuld		0		0
Uppskjutna skattefordringar och skulder				
Hänför sig till följande poster:				
Uppskjuten skattefordran				
Orealiserat resultat värdepapper		4		606
Pensionsavtal		1.231		1.093
Avgångsvederlag		0		0
Summa		1.235		1.699
Uppskjuten skatteskuld				
Orealiserat resultat värdepapper		-1.244		-697
Materiella tillgångar		-72		-72
Summa		-1.316		-769
Nettosumma		-81		930

Not 15 Belåningsbara statsskuldsförbindelser mm
Belopp i tkr

	2016		2015	
	Verkligt Värde	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde
Belåningsbara statsskuldsförbindelser mm				
Svenska staten	4.965	4.965	0	0
Svenska kommuner	40.310	40.310	39.960	39.960
Utländska stater	20.064	20.064	19.959	19.959
Summa belåningsbara statsskuldsförbindelser	65.339	65.339	59.919	59.919
Varav: Noterade värdepapper på börs	60.374	60.374	59.919	59.919
Onoterade värdepapper	4.965	4.965	0	0
Positiv skillnad till följd av att bokförda värden Överstiger nominella värden		374		17
Negativ skillnad till följd av att bokförda värden Understiger nominella värden		35		98

Not 16 Utlåning till kreditinstitut
Belopp i tkr

	2016	2015
Swedbank		
Svensk valuta	342.387	329.876
Utländsk valuta	8.911	7.197
Övriga, svensk valuta	20.000	26
Summa	371.298	337.099

Not 17	Utlåning till allmänheten	2016	2015
	Belopp i tkr		
Utestående fordringar, brutto			
Svensk valuta		2.751.968	2.562.171
Utländsk valuta		19	95
Summa		2.751.987	2.562.266
Varav, osäkra:			
Individuell nedskrivning (specifikation se nedan)		31.133	33.108
Gruppvis nedskrivning för lånefordringar		202	202
Redovisat bokfört värde, netto		2.720.652	2.528.956

Förändring av nedskrivningar	Individuellt värderade lånefordringar	Gruppvis värderade lånefordringar
Ingående balans 1 januari	33.108	202
Årets nedskrivningar för kreditförluster	4.255	0
Återförda ej längre erforderliga nedskrivningar för kreditförluster	-4.740	0
Återförda tidigare gjorda nedskrivningar för kreditförluster som i årets bokslut redovisas som konstaterade förluster	-1.490	0
Utgående balans 31 december	31.133	202

Omförhandling av finansiella tillgångar har skett i form av amorteringsbefrielser. Dessa engagemang hade eventuellt redovisats som förfallna till betalning eller redovisats som osäkra.

Not 18   **Obligationer och andra räntebärande värdepapper**

	2016		2015	
	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde
Emitterade av				
Svenska bostadsinstitut	222.127	222.127	273.219	273.219
Övriga svenska emittenter	74.859	74.859	57.511	57.511
Övriga finansiella företag	29.960	29.960	10.004	10.004
Summa obligationer och andra räntebärande värdepapper	326.946	326.946	340.734	340.734
Varav:				
Noterade värdepapper på börs	326.946	326.946	340.734	340.734
Onoterade värdepapper	0	0	0	0
Positiv skillnad till följd av att bokförda värden överstiger nominella värden		3.036		3.289
Negativ skillnad till följd av att bokförda värden understiger nominella värden		90		555

Not 19 Aktier och andelar 2016 2015

Belopp i tkr

Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen

Aktier, övriga	21.776	20.909
Fondandelar	22.837	58.463

Summa finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen

44.613 79.372

Finansiella tillgångar som kan säljas, enligt spec nedan

Kreditinstitut	246.736	207.681
Övriga	5.738	3.566
Kapitalförsäkring	82	156

Summa finansiella tillgångar som kan säljas

252.556 211.403

Summa aktier och andelar

297.169 290.775

Varav: Noterade värdepapper på börs
Onoterade värdepapper

291.349 287.053
5.820 3.722

Företag

		Antal	Börsvärde	Redovisat värde
Aktier	Swedbank AB, A *	1.120.000	246.736	246.736
	Sparbankernas Kort AB	350		221
	Indecap AB *	23		4.425
	Sparbankernas Försäkrings AB *	969		1.091
Övrigt	Swedbank Robur Försäkrings AB	1		82

*Innehavet i finansiella sektorn som riskvägs upp till 10 % av kärnprimärkapitalet (76.052 tkr) överstigande belopp (177.004 tkr) avdragspost i kärnprimärkapital beräkningen. Not 38 Kapital.

Not 20 Materiella tillgångar

Belopp i tkr

	Inventarier	Byggnader och mark	Totalt
Anskaffningsvärde			
I Ingående balans 1 januari 2015	11.692	47.501	59.193
Förvärv, pågående ombyggnad	0	1.439	1.439
Avyttringar	0	-38	-38
Utgående balans 31 december 2015	11.692	48.902	60.594
Ingående balans 1 januari 2016	11.692	48.902	60.594
Förvärv, pågående ombyggnad	806	150	956
Avyttringar och utträngning	-1.390	0	-1.390
Utgående balans 31 december 2015	11.108	49.052	60.160
Avskrivningar			
Ingående balans 1 januari 2015	9.703	18.881	28.584
Årets avskrivning	376	879	1.255
Avyttringar och utträngningar	0	0	0
Utgående balans 31 december 2015	10.079	19.760	29.839
Ingående balans 1 januari 2016	10.079	19.760	29.839
Årets avskrivning	420	912	1.332
Avyttringar och utträngningar	-1.390	0	-1.390
Utgående balans 31 december 2016	9.110	20.672	29.839
Redovisade värden			
1 januari 2015	1.989	28.620	30.609
31 december 2015	1.613	29.142	30.755
1 januari 2016	1.613	29.142	30.755
31 december 2016	1.998	28.381	30.379

Förutom rörelsefastighet ingår övertagen egendom i byggnader och mark 4.219 tkr (4.219 tkr).

Not 21	Övriga tillgångar	2016	2015
	Belopp i tkr		
	Derivat	0	0
	Förfallna räntefordringar	4	1
	Övrigt	100.869	31.273
	Summa	100.873	31.274
Not 22	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2016	2015
	Belopp i tkr		
	Förutbetalda kostnader	1.068	881
	Upplupna ränteintäkter	2.325	2.607
	Swedbank	10.741	7.263
	Övrigt	284	1.294
	Summa	14.418	12.045
Not 23	Skulder till kreditinstitut	2016	2015
	Belopp i tkr		
	Swedbank		
	Svensk valuta	1	2.000
	Utländsk valuta	0	0
	Clearingskulder (svensk valuta)	0	0
	Övriga	0	11.960
	Summa	1	13.960
	Beviljad limit hos Swedbank	90.000	90.000
	Varav kontokredit	0	0
Not 24	Inlåning från allmänheten	2016	2015
	Belopp i tkr		
	Allmänheten		
	Svensk valuta	3.142.000	2.911.305
	Utländsk valuta	8.808	7.199
	Summa	3.150.808	2.918.504
	Inlåningen per kategori av kunder		
	Offentlig sektor	129.282	139.602
	Företagssektor	493.321	462.205
	Hushållssektor	2.519.661	2.308.247
	<i>varav företagarkushåll</i>	<i>529.008</i>	<i>500.043</i>
	Övrigt	8.544	8.450
	Summa	3.150.808	2.918.504
Not 25	Övriga skulder	2016	2015
	Belopp i tkr		
	Avräkningskonto	724	545
	Mervärdesskatt	7	6
	Leverantörsskulder	2.972	968
	Preliminärskatt räntor	686	691
	Anställdas källskattemedel	684	697
	Övrigt	173	507
	Summa	5.246	3.414

Not 26	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2016	2015
	Belopp i tkr		
	Upplupna räntekostnader	460	448
	Övriga upplupna kostnader	9.187	10.038
	Förutbetalda intäkter	1.078	1.049
	Summa	10.725	11.535

Not 27	Avsättning för pensioner	2016	2015
	Belopp i tkr		
	Avsättning för pensioner		
	Pensionsavtal	5.592	4.967
	Swedbank Robur kapitalförsäkring	102	194
	Summa	5.694	5.161

Pensionsavtal är beräknad utifrån aktuariella antaganden som framgår i Not 2 Redovisningsprinciper (Pensionering).

Avsättningen motsvarar ålderspension fr o m 61 intill 65 år för VD.

Avsättningen omfattas av tryggandelagen samt kreditförsäkrad via PRI.

Ytterligare upplysningar framgår vid not 2 och 10.

Avsättningen Swedbank Robur kapitalförsäkring motsvarar kapitalvärdet på berörda pensionsåtaganden inkl särskild löneskatt.

Premieinbetalning har upphört. Årets förändring avser utbetalning 75 tkr samt särskild löneskatt plus värdeförändring inom försäkringarna.

Under 2017 förväntas 82 tkr utbetalas.

Not 28	Övriga avsättningar	2016	2015
	Belopp i tkr		
	Avgångsvederlag	0	0
	Summa	0	0
	Redovisat värde vid periodens ingång	0	95
	Avsättningar under perioden	0	0
	Belopp som utbetalts under perioden	0	95
	Redovisat värde vid periodens utgång	0	0

Not 29	Obeskattade reserver	2016	2015
	Belopp i tkr		
	Akkumulerade avskrivningar utöver plan:		
	Inventarier		
	Ingående balans 1 januari	186	200
	Årets förändring	20	-14
	Utgående balans 31 december	206	186
	Fastigheter		
	Ingående balans 1 januari	3.401	3.700
	Årets förändring	-415	-299
	Utgående balans 31 december	2.986	3.401
	Summa obeskattade reserver	3.192	3.586

Not 30 Eget kapital

Belopp i tkr

För specifikation av förändringar i eget kapital se rapport över förändring i eget kapital.

	<u>Fond för verkligt värde</u>
Ingående redovisat värde 2015-01-01	114.886
Årets förändringar i verkligt värde på finansiella tillgångar som kan säljas	-8.908
Utgående redovisat värde 2015-12-31	105.978
Ingående redovisat värde 2016-01-01	105.978
Årets förändringar i verkligt värde på finansiella tillgångar som kan säljas	37.286
Utgående redovisat värde 2016-12-31	143.264

Förslag till disposition beträffande sparbankens vinst

Årets resultat enligt balansräkningen utgör 44.524.555 kr.

Styrelsen föreslår att detta belopp disponeras enligt följande:

- överföring till reservfonden	44.524.555 kr
--------------------------------	---------------

Not 31 Ställda säkerheter

Belopp i tkr (nominellt belopp)

	2016	2015
Ställda säkerheter för egna skulder	Inga	Inga
Övriga ställda säkerheter	Inga	Inga

Not 32 Eventualförpliktelser

Belopp i tkr (nominellt belopp)

Ansvarsförbindelser

Garantier

Garantiförbindelser – krediter

Garantiförbindelser – övriga

Summa**2016**   **2015**

7.708	13.118
27.454	27.821
35.162	40.939

Garantiförbindelser – krediter:

Generell garanti till förmån för Swedbank som har exponering mot sparbankens kunder.

Not 33 Åtaganden

Belopp i tkr (nominellt belopp)

	2016	2015
Valutaterminer	49.311	9.988
Utställda lånelöften	109.120	108.514
Beviljad ej utnyttjad kredit i räkning	308.149	263.854
Summa	466.580	382.356

Not 34 Närstående

Belopp i tkr

Närståenderelationer

Sparbanken har tillsammans med andra sparbanker ett omfattande samarbete med

Swedbank AB som beskrivs i not om ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen.

Sammanställning över närstående transaktioner

Närståenderelation	Försäljning av varor/tjänster	Inköp av varor/tjänster	Fordran 31 december	Skuld 31 december
Andra närstående 2016	-	-	101.539	42.346
Andra närstående 2015	-	-	153.224	639

Transaktioner med närstående är prissatta på marknadsmässiga villkor.

Transaktioner med nyckelpersoner i ledande ställning

Vad gäller lön och andra ersättningar, pension samt lån till nyckelpersoner i ledande ställning, se not 10.

Not 35 Intäkternas geografiska fördelning

Sparbankens verksamhet ligger till största delen inom närområdet

Med närområdet menas Laholms kommun samt gränsbygden mot intilliggande kommuner.

Invånarna i dessa gränsbygder har kort avstånd till våra kontor och ser Laholms sparbank som sitt bankalternativ.

Affärsförbindelser utanför närområdet avser kunder med kontakt och relation till vårt verksamhetsområde inom Laholms kommun.

Studering på annan ort är ett exempel på denna kundgrupp.

Placering av överlikviditet sker i samråd med kreditinstitut i Sverige. Intäkter från dessa placeringar samt utdelningar anser vi sorterar under verksamhetsområdet därför att det är banken själv som styr vilken motpart som väljs.

Intäkter från denna kundgrupp ingår i ränteintäkter, utdelningar och nettoresultat av finansiella transaktioner.

Not 36 Verkligt värde för finansiella instrument

Vissa upplysningar om finansiella instrument som värderas till verkliga värden i årets balansräkning

Verkliga värden för finansiella tillgångar och skulder som handlas på en aktiv marknad baseras på noterade priser. För övriga finansiella instrument använder sig bolaget av andra värderingstekniker.

Banken använder observerbara data i så stor utsträckning som möjligt. Finansiella instrument där handeln inte är frekvent och det verkliga värdet därför mindre objektivt, krävs i varierande utsträckning att banken gör bedömningar beroende på likviditet, koncentrationer,

osäkerheter beträffande marknadsfaktorer, prisantaganden och andra risker som påverkar ett specifikt instrument.

Ytterligare information om antaganden som gjorts vid värdering till verkligt värde liksom kvantitativa upplysningar om värderingar till verkligt värde framgår i nedanstående tabeller. Vidare lämnas upplysningar i Not 2 Redovisningsprinciper om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen.

Redovisat värde och verkligt värde för finansiella instrument

Nedan redogörs för en jämförelse mellan redovisat och verkligt värde för finansiella tillgångar och finansiella skulder.

Finansiella tillgångar och skulder

2016

Belopp i tkr

	Placeringar till verkligt värde via resultaträkning (FVO)	Låne- och kundfordringar	Placeringar som hålles till förfall	Tillgångar som kan säljas	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Kassa		3.306			3.306	3.306
Utlåning till kreditinstitut		371.298			371.298	371.298
Utlåning till allmänheten		2.720.652			2.720.652	2.720.652
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	392.285				392.285	392.285
Aktier samarbetspartners				5.738	5.738	5.738
Aktier och andelar, övriga	44.613			246.818	291.431	291.431
Upplupna intäkter	306	2.019			2.325	2.325
Övriga finansiella tillgångar		325			325	325
Summa	437.204	3.097.600	0	252.556	3.787.360	3.787.360

	Övriga skulder	Redovisat värde	Verkligt värde
Skulder till kreditinstitut	1	1	1
Inlåning från allmänheten	3.150.808	3.150.808	3.150.808
Upplupna kostnader	550	550	550
Övriga finansiella skulder	3.460	3.460	3.460
Summa	3.154.819	3.154.819	3.154.819

Finansiella tillgångar och skulder

Belopp i tkr

2015

	Placeringar till verkligt värde via resultaträkning (FVO)	Låne- och kundfordringar	Placeringar som hålls till förfall	Tillgångar som kan säljas	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Kassa		2.491			2.491	2.491
Utlåning till kreditinstitut		337.099			337.099	337.099
Utlåning till allmänheten		2.528.956			2.528.956	2.528.956
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	400.653				400.653	400.653
Aktier samarbetspartners				3.566	3.566	3.566
Aktier och andelar, övriga	79.372			207.681	287.053	287.053
Upplupna intäkter	236	2.371			2.607	2.607
Övriga finansiella tillgångar		276			276	276
Summa	480.261	2.871.193	0	211.247	3.562.701	3.562.701

	Övriga skulder	Redovisat värde	Verkligt värde
Skulder till kreditinstitut	13.960	13.960	13.960
Inlåning från allmänheten	2.918.504	2.918.504	2.918.504
Upplupna kostnader	1.585	1.585	1.585
Övriga finansiella skulder	1.467	1.467	1.467
Summa	2.935.516	2.935.516	2.935.516

Nedanstående tabeller ger upplysning om hur verkligt värde bestäms för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen.

Verkliga värden kategoriseras i olika nivåer i en verkligt värde hierarki baserat på indata som används i värderingstekniker enligt följande:

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för identiska instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbara marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Det har inte förekommit några överföringar mellan nivå 1 och 2 under 2016 och 2015.

Även om banken anser att de uppskattningar som gjorts för att fastställa verkliga värden är rimliga, kan en annan tillämpad metod och andra antagande leda till ett annat verkligt värde. För värdering till verkligt värde i nivå 3, skulle rimlig förändring av ett eller flera antagande påverka resultatet i enlighet med känslighetsanalys nedan.

2016	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	0	392.285	0
Aktier mm samarbetspartners	0	0	5.738
Aktier och andelar, övriga	291.349	82	0
Summa	291.349	392.367	5.738
Ingår orealiserat resultat:	150.528	1.391	0

Förändring i Nivå 3 har skett med 2.172 tkr och fördelas enligt följande:

Inköp Indecap AB 2.240 tkr, försäljning Sparbankernas Försäkrings AB 17 tkr samt omvärdering av Microfonden i Halland ek för 50 tkr. Känslighetsanalys avseende verkligt värde på aktier i Nivå 3 kan vid de mest ogynnsamma antagande uppgå till 0 kr.

2015	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	0	400.653	0
Aktier samarbetspartners	0	0	3.566
Aktier och andelar, övriga	286.897	156	0
Summa	286.897	400.809	3.566
Ingår orealiserat resultat:	109.147	-708	0

Förändring i Nivå 3 har skett med 70 tkr och fördelas enligt följande:
 Inköp Sparbankernas Försäkrings AB 19 tkr samt 51 tkr i Microfonden i Halland ek för.
 Känslighetsanalys avseende verkligt värde på aktier i Nivå 3 kan vid
 de mest ogynnsamma antagande uppgå till 0 kr.

Följande sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på de finansiella instrument som redovisas ovan.

Vidare framgår i not 2 metoder för klassificering och värdering av finansiella instrument.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället.

Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknads-transaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterad säljkurs. Sådana instrument återfinns i balansposterna Aktier och andelar samt Obligationer och andra räntebärande värdepapper. Den största delen av företags

finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är kvoterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Derivatinstrument tas upp till det verkliga värde som erhålls från motpart där verkligt värde beräknats med hjälp av en värderingsmodell som är etablerad på marknaden för värdering av den typ av derivatinstrument som det är fråga om.

Aktieindexobligationer (Spax) värderas till verkligt värde via resultaträkningen. De är inte föremål för daglig handel på en aktiv marknad, därför har det verkliga värdet hittills beräknats från utvecklingen av underliggande index/kurser per balansdagen för respektive instrument.

Innehavet i Indecap AB, Sparbankernas Försäkrings AB, Sparbanken Kort AB och Microfonden i Halland ek för redovisas till anskaffningsvärde då ett tillförlitligt verkligt värde ej kan fastställas.

Verkligt värde på lånefordringar har beräknats till ett förväntat framtida kassaflöde.

För kundfordringar och leverantörsskulder med en kvarvarande livslängd på mindre än sex månader anses det redovisade värdet reflektera verkligt värde. Kund- och leverantörsskulder med en livslängd överstigande sex månader diskonteras i samband med att verkligt värde fastställs.

Not 37 Kassaflödesanalys

Belopp i tkr

Likvida medel	2016-12-31	2015-12-31
Följande delkomponenter ingår i likvida medel		
Kassa	3.306	2.491
Utlåning till kreditinstitut	371.298	337.099
avgår: > 3 mån	0	0
clearingskulder	0	0
Placering < 3 mån	0	0
Summa	374.604	339.590

Kortfristiga placeringar har klassificerats som likvida medel enligt följande utgångspunkter:

De har obetydlig risk för värdefluktuationer

De kan lätt omvandlas till kassamedel

De har en löptid om högst tre månader från anskaffningstidpunkten

Räntor och erhållen utdelning som ingår i kassaflödet	2016	2015
Erhållen utdelning	13.526	13.299
Erhållen ränta	62.596	66.484
Erlagd ränta	7.053	9.037

Not 38 Viktiga uppskattningar och bedömningar

Sparbanksledningen har diskuterat utvecklingen, valet och upplysningarna avseende sparbankens viktiga redovisningsprinciper och uppskattningar, samt tillämpningen av dessa principer och uppskattningar.

Viktiga bedömningar vid tillämpning av sparbankens redovisningsprinciper

Viktiga bedömningar vid tillämpning av sparbankens redovisningsprinciper beskrivs nedan.

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

Sparbankens redovisningsprinciper definierar närmare hur tillgångar och skulder ska klassificeras i olika kategorier:

- Finansiella tillgångar och skulder som sparbanken initialt valt att värdera till verkligt värde via resultaträkningen förutsätter att kriterierna under redovisningsprinciper uppfyllts.
- Klassificering av finansiella tillgångar som investering som hålles till förfall förutsätter att sparbanken har en uttrycklig avsikt och förmåga att inneha tillgångarna till förfall i enlighet med vad som anges under redovisningsprinciper.

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar Nedskrivningar för kreditförluster

Nedskrivning för kreditförluster sker normalt utifrån en individuell bedömning och baseras på ledningens bästa uppskattning av nuvärdet av kassaflöden som förväntas erhållas. Vid uppskattning av dessa kassaflöden görs en bedömning av motpartens finansiella situation och realisationsvärdet på varje underliggande säkerhet. Varje osäker fordran bedöms på dess meriter och strategin med avseende på

uppskattade kassaflöden som bedöms återvinningsbara godkänns av den oberoende riskkontrollen.

Gruppvis förlustreservering tillämpas för kreditförluster i portföljer av fordringar med liknande ekonomiska egenskaper då objektiva tecken tyder på att det finns en förlustrisk i portföljen, men den osäkra fordran till vilken förlusten är hänförlig kan ännu inte identifieras.

Vid bedömningen av behovet av gruppvisa kreditförlustreserveringar beaktar sparbanken faktorer som kreditkvalitet, portföljstorlek, koncentrationer och ekonomiska faktorer.

För att kunna uppskatta den erforderliga nedskrivningen görs antaganden för att definiera hur förlusterna är modellerade och för att fastställa erforderliga parametrar baserade på historisk erfarenhet och gällande ekonomiska villkor.

Precisionen/riktigheten i nedskrivningarna beror på noggrannheten i dessa uppskattade framtida kassaflöden för specifika motpartsreserveringar och modellantaganden samt använda parametrar för att fastställa gruppvisa nedskrivningar.

Fastställande av verkligt värde

Noterade värdepapper på börs värderas till det värde som fastställts av marknadsplatsen på balansdagen.

Onoterade instrument ingående i värdedepå hos Swedbank erhåller verkligt värde i depån, som sparbanken fastställer som verkligt värde.

Övriga värdepapper som inte är noterade på börs eller ingår i värdedepå bedöms individuellt. Föreligger ingen känd omständighet att dessa tillgångar skall anses som osäkra anses verkligt värde motsvara anskaffningsvärdet.

Not 39   Kapital

Intern kapitalutvärdering

Den interna kapital- och likviditetsutvärderingen (IKLU) syftar till att säkerställa att banken är kapitaliserad för att täcka sina risker samt bedriva och utveckla verksamheten. Sparbankens styrelse har fastställt en modell för utvärdering av kapitalbehov.

Den samlade kapitalbedömningen – IKLU är uppbyggd enligt minimikapitalkravet (pelare 1) från myndighet, som uppdateras kvartalsvis. Vidare allokeras ytterligare kapital i pelare 2 för kredit- och motpartsrisk, marknadsrisk, likviditetsrisk, operativ risk, affärsrisk samt buffertkrav. Varje enskild risk har sin specifika bedömningsprocess.

Sparbanken har en fastställd utvärdering av kapitalbehovet baserad på

- sparbankens riskprofil,
- identifierade risker med avseende på sannolikhet och ekonomisk påverkan,
- s k stresstester och scenarionalyser,
- förväntad utlåningsexpansion och finansieringsmöjligheter, samt
- ny lagstiftning, konkurrenternas ageranden och andra omvärldsförändringar.

Översynen av kapitalplanen är en integrerad del av arbetet med sparbankens årliga verksamhetsplan. Planen följs upp vid behov och en årlig översyn görs för att säkerställa att riskerna är korrekt beaktade och avspeglar sparbankens verkliga riskprofil och kapitalbehov.

Varje ändring/komplettering i av styrelsen fastställda policy/strategidokument ska i likhet med viktigare kreditbeslut och investeringar alltid relateras till bankens aktuella och framtida kapitalbehov. Information om sparbankens riskhantering lämnas även i not 3.

Styrelsen använder sig av bankens riskkontrollfunktion för att övervaka samtliga riskområden.

Kapitalkravet som benämns kärnprimärkapitalrelation, beräknas genom att beräkna kapitalbasen i relation till kapitalkravet (kapitalbasen genom riskvägt exponeringsbelopp). Kapitalbasen består av kärnprimärt-, övrigt primär- och supplementärt kapital.

Prognos för tre år framåt visar att det interna kapitalet är tillräckligt för att ligga till grund för aktuell och framtida verksamhet.

Kapitaltäckning

Det nuvarande kapitaltäckningsregelverket trädde i kraft den 1 januari 2014. Därmed införlivades EU-reglerna och den första delen av den så kallade Basel 3- överenskommelsen i svensk rätt.

För sparbankens vidkommande bidrar reglerna till att stärka sparbankens motståndskraft mot finansiella förluster och därigenom skydda sparbankens kunder. Reglerna innebär att sparbankens kapitalbas med marginal ska täcka dels de föreskrivna minimikapitalkraven, vilket omfattar kapitalkraven för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker och dessutom skall omfatta beräknat kapitalkrav för ytterligare identifierade risker i verksamheten i enlighet med sparbankens policy för internt kapital- och likviditetsutvärdering IKLU.

Sparbanken har valt schablonmetoden för beräkning av det legala kapitalkravet för kredit- och motpartsrisker.

Sparbanken har valt att i denna årsredovisning endast lämna de upplysningar som krävs om kapitalbas och kapitalkrav enligt 6 kap. 4§ i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (FFFS 2008:25).

Övriga upplysningar om kapitaltäckning lämnas på sparbankens hemsida www.laholmssparbank.se.

Kapitalbas

I kapitalbasen ingår styrelsens förslag till vinstdisposition.

Bankens kapitalbas baseras summan av primärt och supplementärt kapital enligt artikel 72 i CRR.

Kapitalkrav

Kapitalkrav beräknas på tillgångsposter inom balansräkningen samt lämnade garantier och övriga åtaganden utom balansräkningen. För varje exponering beräknas riskvägt belopp genom att exponeringsbeloppet multipliceras med den riskvikt som gäller för exponeringen, Kravet fördelas inom 16 st huvudriskgrupper.

Som framgår av kapitaltäckningsanalysen nedan uppfyller banken med god marginal miniminivån beträffande kravet för kapitalbasen då total kapitalrelation överstiger 8 % eller inklusive buffertkraven 12 %. Det finns inga pågående eller förutsedda materiella eller rättsliga för snabb överföring av medel ur kapitalbasen.

Nedan redovisas kapitalbas, kapitalkrav mm enligt gällande regelverk
Sparbankens lagstadgade kapitalkrav enligt pelare I (=myndighetskrav) i kapitaltäckningsreglerna kan summeras på följande sätt med specifikationer enligt nedan följande avsnitt;

<i>Belopp Tkr</i>	2016	2015
Kapitalbas		
<i>Kärnprimärkapital: instrument och reserver</i>		
Reservfond	573 091	514 230
Fond för verkligt värde	143 264	105 978
Kapitalandel av periodiseringsfond	0	0
Verifierat resultat efter avdrag för föreslagen vinstdisposition och förutsägbara kostnader	44 525	58 861
Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar	760 880	679 069
<i>Kärnprimärkapital: lagstiftningsjusteringar</i>		
Ytterligare justeringar	-688	0
Innehav i kärnprimärkapitalinstrument (belopp över tröskelvärde 10 %)	-177 004	-144 062
Lagstiftningsjusteringar som avser orealiserade vinster och förluster	0	0
Sammanlagda lagstiftningsjusteringar av kärnprimärkapital	-177 692	-144 062
Kärnprimärkapital	583 188	535 007
Primärkapital	0	0
Supplementärt kapital	0	0
Kapitalbas	583 188	535 007
Kapitalrelationer, buffertar mm		
Summa riskvägt exponeringsbelopp	2 196 908	2 186 264
Kärnprimärkapitalrelation, %	26,55	24,47
Primärkapitalrelation, %	26,55	24,47
Total kapitalrelation, %	26,55	24,47
Buffertkrav		
Institutspecifika buffertkrav	8,5	8,0
varav krav på kärnprimärkapital	4,5	4,5
varav krav på kapitalkonserveringsbuffert	2,5	2,5
varav krav på kontracyklisk kapitalbuffert	1,5	1,0
varav krav på systemriskbuffert	0	0
Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert	18,55	16,47

Belopp Tkr

Kapitalkrav och riskvägt exponeringsbelopp	2016		2015	
	Kapitalkrav	Riskvägt exponering belopp	Kapitalkrav	Riskvägt exponering belopp
Kreditrisk enligt schablonmetoden				
Exponeringar mot nationella regeringar eller centralbanker	0	0	0	0
Exponeringar mot delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	0	0	0	0
Multilaterala utvecklingsbanker	0	0	0	0
Exponeringar mot institut	7 310	91 380	6 565	82 063
Exponeringar mot företag	45 964	574 546	52 074	650 927
Exponeringar mot hushåll	56 138	701 718	55 739	696 743
Exponeringar säkrade genom panträtt i fastigheter	30 332	379 151	24 320	304 001
Fallerande exponeringar	7 352	91 901	4 299	53 736
Exponeringar i form av säkerställda obligationer	1 614	20 178	2 025	25 313
Aktieexponeringar	7 466	93 326	7 129	89 117
Övriga poster	4 264	53 301	7 192	89 901
Summa för exponering som redovisas enligt schablonmetoden	160 440	2 005 500	159 344	1 991 801
Exponeringsbelopp för marknadsrisk	0	0	0	0
Operativ risk				
Operativ risk enligt basmetoden	15 303	191 283	15 557	194 463
Summa exponeringsbelopp för operativ risk	15 303	191 283	15 557	194 463
Kapitalkrav för kreditvärdighetsjusteringsrisk enligt schablonmetoden				
	10	125	0	0
Summa riskvägt exponeringsbelopp och kapitalkrav	175 753	2 196 908	174 901	2 186 264

Operativa risker

En löpande utvärdering av bankens operativa risker görs. Denna utvärdering grundar sig på antaganden och scenarier som kan inträffa. Rimligheten bedöms huruvida händelse kan inträffa och hur ofta den händelsen kan ske. Utvärderingen uttrycks i tkr.

Denna genomgång ligger till grund för eventuella förbättringar i arbetsrutiner och säkerhetsarbetet. Basmetoden innebär att exponeringsbeloppet är 15 % av de senaste tre årens genomsnittliga intäkt med avdrag för utkontrakterade tjänster från kreditinstitut.

Not 40 Ekonomiska arrangemang som inte ingår i balansräkningen

Sparbanken har ett omfattande samarbete med Swedbank AB. Detta samarbete regleras i ett samarbetsavtal som för närvarande gäller till och med 2020-06-30.

Avtalet omfattar bl a förmedling av hypotekslån till Swedbank Hypotek och förmedling av fond och

försäringssparande till Robur Fond och Försäkring.

Laholms Sparbank har per 2016-12-31 förmedlat hypotekslån till Swedbank Hypotek till en total volym på 1.873.650 tkr. För detta har sparbanken erhållit en provisionsersättning på 12.306 tkr, som redovisas under utlåningsprovisioner.

Till Robur Fond och Försäkring har sparbanken förmedlat fondsparande på 1.973.072 tkr och försäringssparande på 716.589 tkr. För detta har sparbanken erhållit 9.483 tkr respektive 3.446 tkr i provision.

Fondprovisionen redovisas under värdepappersprovisioner och försäkringsprovisionen som övriga provisionsintäkter. Provisionen för både fond och försäkring beräknas utifrån utestående marknadsvärde dag för dag.

Sparbanken ingår i en momsgrupp tillsammans med bl a Swedbank, vilket innebär att tjänster inom gruppen är momsfria. IT-tjänster är den enskilt största posten som köpes momsfritt.

Härmed försäkras att, såvitt vi känner till, är årsredovisningen upprättad i överensstämmelse med god redovisningssed för sparbank. De lämnade uppgifterna stämmer med de faktiska förhållandena i verksamheten och ingenting av väsentlig betydelse har utelämnats som skulle kunna påverka den bild av sparbanken som skapats av årsredovisningen.

Laholm den 23 mars 2017

Ingemo Johansson
Ordförande

Staffan Pålsson
Vice ordförande

Erling Cronqvist

Charles Bengtsson

Erik Hantoft

Ingmarie Müller-Uri

Gert-Ove Olsson

Lars-Göran Persson
VD

Gunmarie Eliasson
Personalrepresentant

Dan Olsson
Personalrepresentant

Min revisionsberättelse har avgivits den 29/3 - 2017

Anders Östblom
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till sparbanksstämman i Laholms Sparbank, org. nr 549201-6059

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Laholms Sparbank för år 2016.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Laholms Sparbanks finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att sparbanksstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till Laholms Sparbank enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 56-59. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Mitt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med min revision av årsredovisningen är det mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldig att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av sparbankens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera sparbanken, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

skaffar jag mig en förståelse av den del av sparbankens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om sparbankens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.

utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också

informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Laholms Sparbank för år 2016 samt av förslaget till dispositioner beträffande sparbankens vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att sparbanksstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionsd i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till Laholms Sparbank enligt god revisorsd i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande sparbankens vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som sparbankens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av sparbankens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för sparbankens organisation och förvaltningen av sparbankens angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma sparbankens ekonomiska situation och att tillse att sparbankens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och sparbankens ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot sparbanken, eller

på något annat sätt handlat i strid med sparbankslagen, lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller bolagsordningen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av sparbankens vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med sparbankslagen

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsd i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot sparbanken, eller att ett förslag till dispositioner av sparbankens vinst eller förlust inte är förenligt med sparbankslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsd i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av sparbankens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för sparbankens situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande sparbankens vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med sparbankslagen.

Laholm 2017-03-29

Anders Östblom
Auktoriserad revisor

Företagsstyrning

Sparbank som associationsform kännetecknas av att verksamheten bedrivs utan enskilt vinstintresse. Sparbanken har inga ägare. Detta kommer till uttryck i sparbankslagen som anger att ändamålet för sparbankens verksamhet är ”att, utan rätt för dess stiftare eller andra att få ta del av den vinst som kan uppkomma i rörelsen, främja sparsamhet genom att driva bankverksamhet i enlighet med bestämmelserna i sparbankslagen och lagen om bank- och finansieringsrörelse.”

För sparbank föreligger ingen skyldighet att tillämpa den svenska koden för bolagsstyrning. Med hänsyn till sparbankens karaktär av publikt företag och med en verksamhet som i stor utsträckning bygger på förtroende har utformningen av sparbankens rutiner för styrning och kontroll av verksamheten skett med koden som förebild i tillämpliga delar.

Tillsättning av huvudmän, styrelse, revisorer och verkställande direktör

Som representanter för insättarna har sparbanken 60 huvudmän. Hälften av dessa väljs av Laholms kommun, medan återstoden väljs av huvudmännen själva. Huvudmännen utövar sitt inflytande på sparbanksstämman, som är sparbankens högsta beslutande organ.

Uppgifter om de personer som valts till huvudmän i sparbanken och om mandattider för dessa återfinns i separat förteckning.

Sparbanksstämman beslutar om tillsättning av styrelse och revisorer för sparbanken med ledning av förslag som sparbankens valberedning tagit fram. Valberedningen är sparbanksstämmans organ för beredning av stämmans beslut i tillsättningsfrågor. Förteckning över valberedningens ledamöter finns separat. Det är valberedningens uppgift att komma med förslag till ledamöter i styrelsen samt förslag till arvode uppdelat mellan ordförande och övriga ledamöter.

Det ankommer på styrelsen att välja styrelseordförande om inte annat beslutas av sparbanksstämman. Likaså utser styrelsen verkställande direktör som under styrelsens inseeende ska leda verksamheten i sparbanken.

Styrelsens sammansättning och arbete

Sparbankens styrelse, som utses vid sparbanksstämma, består av 8 ledamöter. Därutöver ingår 2 personalrepresentanter. Av styrelsens ledamöter är 2 kvinnor.

Uppgifter om de personer som ingår i sparbankens styrelse och mandattider för dessa återfinns i förteckning. Upplysningar om ersättningar, övriga förmåner och pensionskostnader inklusive principerna härför avseende styrelsen och VD lämnas i not 10 till posten Allmänna administrationskostnader i resultaträkningen.

Styrelsen fastställer årligen en arbetsordning. Arbetsordningen reglerar rollfördelningen mellan styrelseordföranden och verkställande direktören, frekvensen och formerna för styrelsens sammanträden, rapportering till styrelsen, delegering samt utvärdering av styrelsens och verkställande direktörens arbete. Styrelsens ordförande har en särställning inom styrelsen med särskilt ansvar för att styrelsens arbete är väl organiserat och bedrivs effektivt och att styrelsen fullgör sina uppgifter. Ordföranden ser bl a till att styrelsen erhåller tillfredställande information och beslutsunderlag för sitt arbete, samt att styrelsen årligen gör en utvärdering av sitt och VD:s arbete. Härutöver gör ordföranden en egen utvärdering genom samtal med övriga styrelseledamöter.

De ärenden som behandlas i styrelsen följer i huvudsak av sparbankslagen och styrelsens arbetsordning. Styrelsens främsta uppgifter, förutom att utse styrelseordförande och VD, är att fastställa sparbankens strategi, verksamhetsplan och prognos inklusive kapitalbehov, följa den ekonomiska utvecklingen, fastställa års-/delårsbokslut, fastställa/ompröva policies/instruktioner för verksamheten, behandla kreditengagemang, samt som ett led i styrelsens ansvar för den interna kontrollen och riskhanteringen behandla rapporter härom. Under 2016 har styrelsen sammanträtt vid 12 tillfällen samt en utbildningsdag. Styrelsen har även genomfört ett styrelseseminarium kring strategifrågor. Vid styrelsesammanträdena har bl a behandlats års- och delårsbokslut, riskanalys, verksamhetsplan tre år framåt inklusive kapitalbehov, prognos för kommande år, policies inom olika riskområden, delegeringsinstruktioner, större kreditengagemang, revisionsrapporter etc.

Styrelsens arbetsutskott

Utskottet fattar beslut i kreditfrågor i enlighet med i delegeringsinstruktion fastställda beslutsramar. Besluten ska protokollföras och rapporteras till styrelsen vid nästkommande styrelsemöte. I utskottet ingår styrelsens ordförande Ingemo Johansson, vice ordförande Staffan Pålsson och VD.

Huvudmän, styrelse, valberedning och revisorer

Förteckning över sparbankens huvudmän, styrelseledamöter och valberedning, utvisande deras mandatperioder, samt revisor, framgår av nedanstående uppställning.

Sparbankens huvudmän

Av Laholms Kommunfullmäktige valda:

		Vald första gången	Vald till årsstämma
Agnviken, Lena	Laholm	2008	2019
Antonsson, Rosita	Laholm	2008	2019
Bengtsson, Ove	Laholm	1984	2019
Bengtsson, Ove	Tormarp	2003	2019
Bronelius, Maria	Veinge	2015	2019
Davidsson, Lisbeth	Knäred	2015	2019
Elmvik, Kenth	Mellbystrand	2015	2019
Forsman, Christer	Knäred	2015	2019
Fritzson, Eivor	Laholm	2012	2019
Gröndahl, Emma	Mellbystrand	2014	2019
Gunnarsson, Bo-Göran	Laholm	1981	2019
Gustavsson, Dag	Våxtorp	2015	2019
Hellsten, Jonas	Laholm	2014	2019
Henriksson, Kjell	Laholm	2014	2019
Jacobson, Tommy	Laholm	2008	2019
Jarl, Lars-Göran	Vallberga	2015	2019
Johansson, Johan	Mellbystrand	2003	2019
Klinker, Karl-Fredrik	Laholm	2015	2019
Larsson, Agneta	Laholm	2015	2019
Landen Vepsä, Lillemor	Laholm	2016	2019
Lindau, Maria	Hishult	2015	2019
Nilsson, Conny	Veinge	2015	2019
Nilsson, Johanna	Knäred	2015	2019
Norrman, Jan	Knäred	2008	2019
Norrman, Therese	Veinge	2015	2019
Nylander, Anna	Vallberga	2015	2019
Olsson, Gert	Skottorp	2016	2019
Påhlsson, Jonas	Laholm	2016	2019
Påhlsson, Siv-Britt	Laholm	1996	2019
Svensson, Lennart	Genevad	2015	2019

Av huvudmännen valda:

		Vald första gången	Vald till årsstämma
Berg-Rudolfsson, Gisela	Laholm	2015	2017
Bronelius, Joakim	Veinge	1990	2017
Cronqvist, Allo	Mellbystrand	2013	2017
Nermark, Malin	Ränneslöv	2013	2017
Olsson, Hans-Bertil	Skottorp	2009	2017
Svensson, Sven	Skogaby	2013	2017
Wesslén, Magnus	Laholm	2013	2017
Åkesson, Ingrid	Knäred	1977	2017
Berg Johansson, Marie	Göstorp	2004	2018
Eriksson, Johan	Veinge	2014	2018
Jansson, Mikael	Laholm	2016	2018
Paterson, Elisabeth	Ränneslöv	1999	2018
Persson, Anders	Veinge	1990	2018
Pettersson, Tommy	Laholm	2014	2018
Tu vesson, Lars	Hasslöv	1999	2018
Danfors, Håkan	Mellbystrand	2004	2019

Danred, Nils	Laholm	1998	2019
Feurst, Camilla	Våxtorp	2015	2019
Holgersson, Carina	Våxtorp	2008	2019
Johansson, Jarl	Mellbystrand	1983	2019
Jönsson, Johan	Laholm	2014	2019
Nilsson, Mathias	Mellbystrand	2012	2019
Potocki, Artur	Laholm	2008	2019
Blad, Thomas	Haslöf	2009	2020
Ingemarsson, Daniel	Årnaberga	2012	2020
Batarseth, Emil	Laholm	2016	2020
Jönsson, Linda	Laholm	2015	2020
Svensson, Carina	Mellbystrand	2004	2020
Träff, Ulrika	Skummeslövsstrand	2009	2020
Vernersson, Marie	Laholm	2009	2020

Sparbankens styrelse

Ordinarie ledamöter:		Vald första gången	Vald till årsstämma	
Cronqvist, Erling	Kommunråd	Knäred	1998	2018
Påhlsson, Staffan	Direktör	Laholm	2006	2018
Johansson, Ingemo	Lantbrukare	Flintarp	2004	2019
Bengtsson, Charles	Rådgivare	Mellbystrand	2012	2019
Müller-Uri, Ingmarie	Företagare	Skottorp	2012	2017
Hantoft, Erik	Direktör	Skummeslövsstrand	2013	2019
Olsson, Gert-Ove	Konsult	Laholm	2014	2017
Persson, Lars-Göran	VD	Laholm	2001	
Personalrepresentanter:				
Ordinarie ledamöter:				
Eliasson, Gunmarie	Banktjänsteman	Laholm	2008	
Olsson Dan	Banktjänsteman	Laholm	2009	

Valberedning

Ordinarie ledamöter:		Vald första gången	Vald till årsstämma	
Bengtsson, Ove		Laholm	2002	2017
Danfors, Håkan		Mellbystrand	2004	2017
Holgersson, Carina		Våxtorp	2008	2017
Ingemarsson, Daniel		Årnaberga	2013	2017
Nermark, Malin		Ränneslöv	2016	2017
Påhlsson, Siv-Britt		Laholm	2001	2017
Adjungerad ledamot				
Persson, Lars-Göran	VD			

Sparbankens revisorer

Av huvudmännen vald:		Vald första gången	Vald till årsstämma	
Ordinarie revisor:				
Östblom, Anders	aukt.revisor	Helsingborg	2015	2017
Suppleant:				
Fogelberg, Carl	aukt.revisor	Malmö	2015	2017

Kontorsförteckning

Laholms Sparbank

Box 77

312 22 Laholm

Tel.nr 0430-491 00

www.laholmssparbank.se

info@laholmssparbank.se

	Ort	Besöksadress
Huvudkontor	Laholm	Stortorget 6
Avdelningskontor	Knäred Våxtorp	Dalavägen 1 Bygatan 13